

OPOLE

nr 11 listopad 2023 r.
Egzemplarz bezpłatny

i kropka

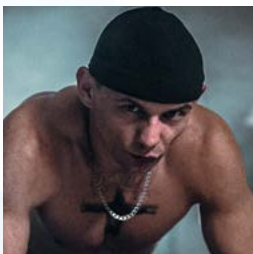

Intruz

Nie miałem nic, oprócz marzeń

wywiad
s. 4-6

Lokalny Chłopaczek
strona 4-6

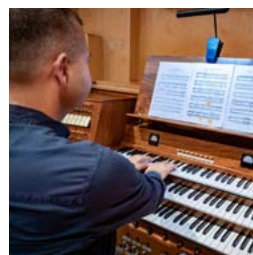
Jesień z książką
strona 8-9

**Opolski Festiwal
Podróżniczy**
strona 10-11

Stadion jak z bajki
strona 16-18

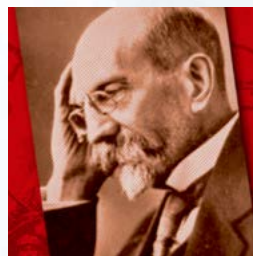
**Król instrumentów
wrócił do gry**
strona 20-21

**Ścianka wspinaczkowa
na medal**
strona 24-25

**Podwójna dawka
muzycznych emocji**
strona 26-27

Historia ulicami pisana
strona 30-31

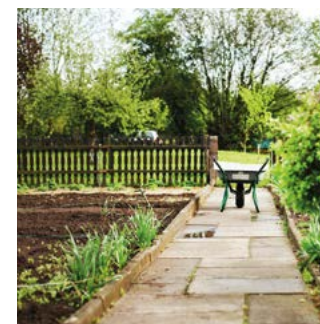

**W listopadzie dbamy
o mężczyzn**
strona 32-33

Opole liderem

Podczas XXI Samorządowego Forum Kapitału i Finansów w Katowicach nasze miasto po raz czwarty z rzędu zostało uhonorowane najwyższym miejscem w rankingu wydatków inwestycyjnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Opole pokonało w tym zestawieniu takie miasta jak: Szczecin, Warszawę, Wrocław czy Kraków. Tylko od roku 2019 wydatki na inwestycje w mieście wyniosły: 1 miliard 134 mln złotych. Nagrodę z rąk organizatorów odebrał prezydent Arkadiusz Wiśniewski oraz skarbnik miasta, Renata Ćwirzeń-Szymańska.

Wspieramy działkowców

Sukces miejskiego programu wsparcia ogródków działkowych spowodował, że władze Opola zaproponowały radnym jego kontynuację i rozszerzenie na kolejne 4 lata. Do tej pory dofinansowanie objęło inwestycje realizowane w 10 opolskich ogrodach na łączną kwotę 1,3 mln złotych. W kolejnych latach miasto planuje wydać o 50% więcej, to jest 450 tys. rocznie na realizację między innymi: sieci wodociągowych, naprawę linii napowietrznych czy modernizację pozostałej infrastruktury ogródków działkowych.

Zarezerwuj wizytę w urzędzie online

W działającym od kilku miesięcy nowym budynku urzędu – Centrum Usług Publicznych przy ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego 1 – można zarezerwować wizytę w systemie internetowym. Dzięki temu, będąc w domu, można wybrać dogodny termin wraz z godziną. Rezerwacje dotyczą m.in. takich spraw jak: rejestracja pojazdu czy prawo jazdy lub sprawy obywatelskie związane z dowodami osobistymi. Rezerwacja dostępna jest na stronie urzędu: www.opole.pl/rezerwacja.

OPOLE i kropka

Wydawca: Wydział Promocji Urzędu Miasta Opola, ul. Szpitalna 3b-5-7, 45-010 Opole
Tel./info do kalendarium: 77 541 75 01, e-mail: bp@um.opole.pl
redaktor naczelny: Lukasz Smierciak, sekretarz redakcji: Dariusz Król, zespół redakcyjny: Katarzyna Herwy, Alicja Kosakowska, Anna Parkitna, Alicja Sajewicz, Aleksandra Smierzynska.
projekt graficzny/skład: Katarzyna Muszyńska, Ewelina Kedzia
nakład: 6 000 egz.
Zdjęcia pochodzą z archiwum UM i instytucji miejskich lub zostały udostępnione przez organizatorów imprez.
Na okładce: Intruz, Fot. Alicja Dubiel

LOKALNY CHŁOPACZEK

Pochodzący z Opola charyzmatyczny artysta, przykuł uwagę słuchaczy niezwykle emocjonalnymi singlami opartymi na własnych doświadczeniach. Nazywany nadzieją polskiej sceny ulicznej raper – Intruz, a właściwie Bartosz Olewiński, opowiedział nam o swojej muzycznej, ale i nie tylko, historii.

– W Twoich tekstach często przedstawiasz w bezkompromisowy sposób świat, w którym żyjesz, a także szczerze opisujesz swoją przeszłość, która nie należała do najłatwiejszych. Muzyka to Twój sposób na radzenie sobie z emocjami?

– Nadal nie wiem, czy sobie z nimi radzę. Na pewno jest to dla mnie pewna forma terapii, wyrzucenia z siebie złych emocji i rozliczenia się z przeszłością. Kiedyś czułem, że tylko rap rozumie. Artyści swoją muzyką wielokrotnie pomagali mi w trudnych sytuacjach. Dziś to ja robię rap, żeby pomagać innym i pozwolić im w ten sposób poradzić sobie ze swoimi emocjami.

– Pamiętasz moment kiedy zacząłeś przelewać swoje uczucie na papier?

– Gdy byłem nastolatkiem, pisanie tekstów pozwalało mi wyrzucić skumulowane we mnie, często złe emocje. Już wtedy rozumiałem otaczające mnie środowisko – przyjaciół i rodziny, które znałem na co dzień i w których wiele dzieciaków cierpiało, nie będąc niczemu winnymi. Ktoś musiał o tym napisać i pozwolić im poczuć się rozumianymi i widocznymi. Ja te rodziny rozumiałem jak nikt inny. Z upływem czasu moje treści stały się zwierciadłem ich problemów i realiów naszych podwórek. A wszystko zaczęło się od pisania wierszy. Czułem ogromną potrzebę opisania czegoś brzydkiego w piękny sposób. Poczulem, że jestem w tym naprawdę dobry. Kiedyś na lekcji polskiego, w pierwszej klasie technikum, pokazałem nauczycielce tekst. Wiedziała, że coś tam sobie piszę, ale chyba w to do końca nie wierzyła, bo nie byłem zbyt grzecznym uczniem (śmiech). Zostałem wezwany do pedagoga szkolnego. Okazało się, że nauczycielka

Fot. Maciej Malik

zaniósła do niego tekst po tym, jak go przeczytała. Może byli w szoku... bo napisałem do brata, który już nie żył... Wyznałem, jak ciężko mi radzić sobie z tym, co mam i widzę na co dzień. W końcu napisałem także wiersz na konkurs recytatorski, na który dotarłem spóźniony, a do tego nie zdążyłem się go nauczyć na pamięć. Myślę, że tylko przez to nie wygrałem (śmiech). Później zaproponowano mi nawet napisanie tomu wierszy, który miałby swoje

Fot. Patryk Radwański

miejsce na półce w szkolnej bibliotece. Niestety, nie udało mi się go wydać, bo zrezygnowałem ze szkoły, żeby pracować. Tak to było.

– Poetą nie zostałeś, ale za to zacząłeś tworzyć rap.

– Dzięki życzliwości wielu bezinteresownych, starszych kolegów, którzy mieli domowe studia lub jakiegokolwiek prowizoryczne warunki do nagrań, zacząłem stawiać swoje pierwsze muzyczne kroki. Nie miałem komputera, więc pierwsze podkłady muzyczne musiałem ściągać jeżdżąc codziennie autobusem na gapę do

miejskiej biblioteki, gdzie był komputer i Internet (śmiech). Przyszedł jednak trudny dla mnie czas, w którym na około rok przestałem pisać i odsunąłem się od muzyki. Pewnego dnia spotkałem swojego dobrego kolegę Grzesia, który wspierał mnie od samego początku. Powiedział, że muszę to robić, a on mi w tym pomoże! Przywrócił mi wiarę w siebie. To on, jako pierwszy, po koleżeńsku, kręcił

moje teledyski. Dzięki niemu wróciłem do muzyki i nagrałem kilka swoich pierwszych kawałków u chłopaków z Error Brygady.

– I rozpoczęłeś współpracę z opolską wytwórnią Step Records.

– Jestem szczęściarzem, że spotykam na swojej drodze tyle życzliwych osób. Kolejną był Marcin Budnik, project manager wytwórni Step Records, który odezwał się do mnie parę dni po tym, jak nagrałem „Lokalnego Chłopaczka”. Doskonale znałem twórczość artystów Step Records. Nie było w niej jednak żadnego opolskiego rapera, pomimo że wytwórnia właśnie tu ma swoją siedzibę. Nie było kogoś, kto reprezentowałby nasze miasto na tak zwanej rap mapie! Czułem, że muszę po prostu robić swoje. Od tej chwili moje życie obróciło się o 180 stopni i nabrało rozpędu. Stałem się częścią rodziny Step Records.

– Masz już na koncie siedem albumów. Który z nich darzysz szczególnym sentymentem, a który z utworów wzbudza u Ciebie największe emocje?

– Myślę, że największym sentymentem darzę album „Lokalny Chłopaczek”. Mój legalny debiut i pierwsza płyta wydana wspólnie z wytwórnią Step Records. A jeśli chodzi o utwór, to najtrudniej jest mi wracać do „Mamo i Tato” oraz „Nasza wina”. Nie mam kontaktu z Mamą od paru lat. Odkąd nagrałem te kawałki, nie słucham ich, bo są to dla mnie trudne emocje.

Fot. Patryk Radwański

– **Twoją najnowszą płytą, wydaną w lipcu tego roku, jest „Lokalny chłopaczek 2: Moje miasto”. To druga część projektu, w którym nawiązujesz do Opola. Wspólnie z Miastem stworzyliście także teledysk do utworu „Czerwony autobus”. Jaka była jego geneza?**

– Urodziłem się w Opolu i znam je doskonale. Zarówno te piękne, jak i brzydkie strony. To po prostu moje miejsce na Ziemi, dlatego często o nim wspominam. A co do powstania singla, to gdy mieszkałem na Zaodrze, po Opolu jeździł czerwony, dwupiętrowy autobus, w którym grała muzyka i bawili się ludzie. Biegaliśmy z ulicy Dambonia przez całą ulicę Niemodlińską z chłopakami z podwórka i próbowaliśmy go dogonić. Od tamtej pory zawsze marzyłem o tym, żeby się nim przejechać. Nagrałem utwór „Czerwony autobus”, a Miasto i Prezydent wyrazili zainteresowanie i chęć współpracy, za co serdecznie dziękuję! Mam nadzieję, że pokazałem, że rap może być barwny i radosny.

– **Jakie są Twoje marzenia? Czy są artyści, z którymi chciałbyś współpracować, a wasze drogi jeszcze się nie przecięły?**

– Pod tym względem czuję się w pewnym sensie spełniony. Udało mi się już nagrać utwory z artystami, z którymi od zawsze chciałem coś stworzyć – Peja, TPS, Murzyn ZDR, Kafar Dix37, czy Nizioł. Jestem im za to bardzo wdzięczny. Jest natomiast

wiele osób, których jestem bardzo ciekawy i podziwiam ich pracę. Bonus RPK, Sokół, Szpaku, Matheo – to artyści, z którymi również chciałbym współpracować. Osobiście nadal nie czuję, żebym osiągnął wiele, bo wiem, że stać mnie na dużo więcej. Poza tym chciałbym zasmakować także aktorstwa, jak jeden z moich idoli – Ice Cube. Udało mi się nawet postawić moje pierwsze, aktorskie kroki w filmie Damiana Kocura „Chleb i sól”. Moim kolejnym marzeniem jest napisanie scenariusza do komediodramatu. To na pewno coś, do czego będę dążył.

– **I z pewnością to się uda! Jesteś przecież dowodem na to, że nie można się poddawać na swojej drodze po szczęście i marzenia. Czy w związku z tym masz jakieś rady, które mógłbyś dać naszym czytelnikom?**

– Nigdy nie rezygnujcie ze swoich marzeń. Nawet, jeżeli czujecie, że nikt w Was nie wierzy, one są w zasięgu Waszych rąk. Wystarczy w nie wierzyć i się nie poddawać. Wiem, że to ładnie brzmi, ale wierzcie mi – naprawdę tak jest. I mówi to ktoś, kto kiedyś nie miał nic, oprócz marzeń.

– **Gdzie widzisz siebie za 10 lat?**

– Prywatnie – gdzieś w Opolu na rowerkach z przyjaciółmi i rodziną. Zawodowo – w Step Records! Jeśli rozwijać skrzydła, to tylko w swoim gnieździe!

Rozmawiała: **Alicja Kosakowska**

“ **POLECAMY – KSIĄŻKA, KOMIKS, FILM, GRA PLANSZOWA**
Szukasz ciekawej książki, komiksu, a może gry planszowej? Nie ma sprawy. Ta strona służy właśnie temu, aby naszym Czytelnikom podpowiadać najciekawsze tytuły. Każda z publikowanych przez nas pozycji dostępna jest w MBP (www.mbp.opole.pl).

KSIĄŻKA

Tytuł: Wilki się czają

Autor: Natasha Friend

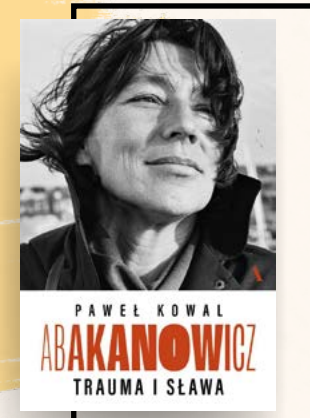
Charytatywny piknik na kampusie miejscowego college'u miał być dla Nory miłym wieczorem, na którym spędzi czas ze znajomymi. Nastolatka nie spodziewała się, że jeden wieczór całkowicie zmieni jej sielankowe życie. Nora budzi się na polu golfowym bez bielizny, nie pamięta też zdarzeń minionej nocy. Strach dziewczyny narasta, gdy dowiaduje się o krążącym w Internecie zdjęciu z obcymi mężczyznami i jej osobą w roli głównej. Nora coraz bardziej wypiera z pamięci traumatyczne wydarzenie. Woli zapomnieć i nie szukać sprawców, ani pomocy, gdyż wstyd i poczucie winy całkowicie ją paraliżują. Jak zareaguje rodzina i ukochany ojciec, kiedy prawda wyjdzie na jaw? Na kogo może liczyć skrzywdzona nastolatka? Ta historia mogła przydarzyć się każdej dziewczynie, bez względu na wiek czy pochodzenie. Powieść porusza problem przemocy wobec kobiet oraz radzenia sobie z traumą.

KSIĄŻKA

Tytuł: Abakanowicz. Trauma i sława.

Autor: Paweł Kowal

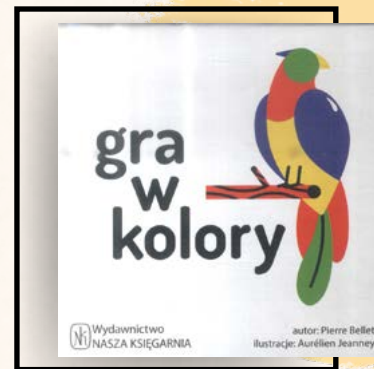
Jedna z najbardziej rozpoznawalnych artystek, jej prace są wystawiane w najważniejszych światowych muzeach i galeriach sztuki, a ich ceny są imponujące. Jednocześnie jej życie prywatne, okoliczności, w których funkcjonowała twórczo, pozostają tajemnicze. Poza tym, nawet w siermiężnych czasach PRL-u, ta wybitna polska rzeźbiarka precyzyjnie tworzyła swoją artystyczną i osobistą markę, swoistą mitologię. Autor jej pierwszej biografii skrupulatnie gromadził materiały z archiwów publicznych i prywatnych, wyabstrahowując z nich obraz Abakanowicz bliższy rzeczywistości. Nie jest on jednak w związku z tym mniej intrygujący. Paweł Kowal pozostawia w swojej biograficznej prozie wyrazisty ślad nie tylko swoich zawodowych kompetencji – historyka, muzealnika i polityka, ale i pozwala na ujawnienie się jego indywidualnej fascynacji osobowością i sztuką legendarnej twórczyni „Abakanów”.

GRA PLANSZOWA

Tytuł: Gra w kolory

Potrzebujesz gry, która... ma małe pudełko; jest idealna na imprezę; dobrze będą się bawić przy niej młodszy i starsi; ma proste, nieskomplikowane zasady? Jeśli odpowiedziałeś „tak” na co najmniej jedno z powyższych pytań, to „Gra w kolory” będzie idealna dla Ciebie. Nie zajmuje dużo miejsca, a wytłumaczenie i zrozumienie zasad zajmuje najwyższej kilka minut. Za to emocje i dobra zabawa są gwarantowane. W małym pudełku mieszczą się kolorowe karty i dwie specjalne kości. W trakcie rozgrywki rzucamy nimi i wykładamy karty według kolorów, które wskażą. Gdy wyłożymy wszystkie nasze karty na stół, to wygrywamy. Gra przeznaczona jest dla dwóch do siedmiu graczy, od 6 lat.

Marcin Świetlicki, fot. R. Mielnik

Jesień z książką

Od 7 do 30 listopada czytelnicy będą mieli okazję do bezpośredniego kontaktu ze swoimi ulubionymi autorami. Będzie to także czas, aby wzbudzić w sobie zainteresowania (nie tylko) literackie.

Wokół Szymborskiej

Na tegoroczny program Opolskiej Jesieni Literackiej składa się czternaście propozycji spotkań z twórcami reprezentującymi różne style i gatunki literackie, skupionych wokół interesujących – często premierowych – pozycji wydawniczych. Z uwagi na fakt, że patronką roku 2023 ogłoszono Wisławę Szymborską, pierwszym wydarzeniem Opolskiej Jesieni Literackiej będzie spotkanie z wybitnym, zaprzyjaźnionym z Noblistką poetą – Ryszardem

Krynickim; opowie on o publikacji *Kryniccy, to przecież dla Was! Listy, karteczki i dedykacje 1966-2011*. Kanwą opracowanej literacko i graficznie przez Ryszarda Krynickiego książki stała się prowadzona przez wiele lat korespondencja z poetką, często przyjmująca formę kolażowych ilustracji, stworzonych przez Szymborską. Rozmowę poprowadzi Tomasz Różycki – tegoroczny laureat nagrody im. Wisławy Szymborskiej. Wielbiciele poezji będą mieli okazję wysłuchać także Marcina Świetlickiego. Autor zaprezentuje swój najnowszy tom *Sierotka*, na który składa się sześćdziesiąt sześć premierowych tekstów z lat 2019-2022. Nowe wiersze Marcina Świetlickiego osadzone są w naszym tu i teraz, w otaczającej nas codzienności.

Najnowsza proza

Reprezentacja prozy w trakcie 21. OJL wydaje się równie znakomita. Czytelników uwiedzionych historią opowiedzianą w *Stramerze* Mikołaja Łozińskiego ucieszy zapowiedź spotkania wokół kontynuującej wątki powieści – *Stramerowie*. Ciekawą propozycją wydaje się spotkanie z Andrzejem Muszyńskim,

autorem powieści *Dom ojców* oraz *Koncertina*, w których zagadnienia i sposoby prowadzenia narracji wymykają się prostym klasyfikacjom, zbliżając utwory prozatorskie do literatury faktu. Spotkanie skupione wokół książki *Cieżar skóry* Małgorzaty Rejmer zaplanowano na niespełna dwa tygodnie od premiery. Autorka znana z reportaży stworzyła tym razem mroczne baśnie dla dorosłych, wytrącające ze strefy komfortu i zmuszające do zastanowienia się nad kwestiami, których w rutynie codziennego życia wolimy nie dostrzegać. Inną propozycją zachowującą płynny charakter gatunkowy jest książka *Akuszerki* Sabiny Jakubowskiej. To opowieść inspirowana autentycznymi zapiskami prababki autorki.

Max Cegielski fot. Dawid Żuchowicz, Agencja wyborczapl

Literatura faktu

W trakcie 21. Opolskiej Jesieni Literackiej nie zabraknie spotkań autorskich promujących literaturę faktu. Budynek Miejskiej Biblioteki Publicznej odwiedzi Mikołaj Grynberg. Pisarz i fotograf opublikował niedawno reporterską opowieść o kryzysie humanitarnym na granicy polsko-białoruskiej, zatytułowaną *Jezus umarł w Polsce*, skonstruowaną w oparciu o rozmowy z mieszkańcami tych okolic. Z Aleksandrą Wojtaszek porozmawiamy o książce *Fjaka. Sezon na Chorwację*. Dowiemy się również jak wygląda rok życia ortodoksyjnej Żydówki, Polki, patriotki, matki pięciorga dzieci, feministki, kobiety silnej i wrażliwej, bezpośrednio od Miriam Synger, autorki książki *Jestem Żydówką*. Max Cegielski zawita do murów biblioteki przy Minorytów 4 ze swoją książką *Kongo w Polsce. Włóczęgi z Josephem Conradem*. Zdaniem samego autora jest to rodzaj medytacji na temat niejednoznaczności historii, paradoksów pamięci i refleksji na temat tego, jak i do czego może nam się przydać wielka literatura. O Rzekach, których nie ma opowie poeta, eseista oraz krytyk literacki i filmowy – **Maciej Robert**. Intrygująco zapowiada się także spotkanie z Anną Nasiłowską – autorką pierwszej biografii **Sławomira Mrożka**.

Opolskie akcenty

Tradycją Opolskiej Jesieni Literackiej są spotkania autorskie z reprezentantami opolskiego środowiska literackiego. Sławomir Kuźnicki wypowie się na temat swojej książki *Na stykach iskrzy: literackie konteksty rocka*, która bezpośrednio dotycząc muzyki rockowej, uwzględnia szerszy kontekst kulturowy, w którym funkcjonuje muzyka i literatura. Z kolei podczas wieczoru poetyckiego „Tylko z jednej, jesiennej strony” swoją twórczość zaprezentują poeci należący do Związku Literatów Polskich. Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu zaprasza po raz 21. na literackie, listopadowe spotkania, w trakcie których będzie można wysłuchać i zadać pytania zaproszonym poetom, prozaikom i autorom literatury faktu.

Opracował **Zespół MBP**

Małgorzata Rejmer, fot. R. Mielnik

Maroko, Wydmy Chigaga
Fot. Przemysław Supernak

Opolski Festiwal Podróżniczy

To już IX edycja wydarzenia, które odbędzie się w naszym mieście w dniach 22 – 25 listopada. Z Przemysławem Supernakiem – opolskim podróżnikiem oraz współtwórcą i organizatorem tego wydarzenia rozmawiamy o programie Festiwalu.

– Jakie nowości czekają na publiczność w tym roku?

– Po pierwsze Festiwal skondensowaliśmy do czterech dni, nie będzie trwał jak do tej pory przez cały tydzień. Po drugie we współorganizację wydarzenia włączył się Urząd Miasta, na czele z Arkadiuszem Wiśniewskim – Prezydentem Miasta Opola. Gwiazdą tegorocznej edycji będzie Przemysław Kossakowski, który wystąpi w sobotę (25.11) podczas autorskiego spotkania o godz. 20.00.

– Jakie opowieści ze świata będą roztaczać zaproszeni goście?

– Na pewno pojawią się relacje o różnych sposobach podróżowania. Co roku staramy się relacjonować podróżowanie na rowerze. Tym razem o takiej formule opowie Robert Maciąg, który na jednoślądzie odwiedził Ladak, czyli wysokogórską himalajską krainę. Opolska publiczność miała

już okazję zapoznać się z Robem w poprzednich edycjach, gdy opowiadał jak z kinem objazdowym przejechał tysiące kilometrów w Indiach, puszczać na ekranie polskie bajki dla dzieci. W ramach opowiadania o niekonwencjonalnych sposobach podróżowania odwiedzi nas także Jacek Matuszek, który zrelacjonuje swoją wyprawę przez Dolomity na paralotni. Co ciekawe, w jego wyprawach tym środkiem transportu, częstym pasażerem jest pies. **– Czy będą inne opowiadania o podróżowaniu ze zwierzętami?**

– Tak, pojawi się ciekawa opowieść o wyjeżdżaniu z kotem. O tym będzie mówiła Ola Orlikowska w wystąpieniu pt. „Rowerzystka z przypadku – Europejska pętla z kotem Fryderykiem”.

– Podczas każdej edycji staracie się mówić o podróżowaniu z dziećmi. Czy w tym roku ten wątek także się pojawi?

– Tak, w prelekcji Andrzeja i Marcina Lewandowskich w finałowe, sobotnie przedpołudnie posłuchamy o tym, jak można fajnie podróżować z pociechami po świecie i Europie. Poza tym odbędzie się wykład Piotra Wnuka – znanej w środowisku podróżniczym postaci, która opowie nam o Laosie i ludowych zwyczajach oraz przesądach panujących w tym kraju. Pojawi się także Ewa Wilczyńska – autorka bloga *Ewa away*, która przybliży publiczności odległy zakątek świata, czyli Wyspy Wielkanocne. Na pewno bardzo inspirującym spotkaniem będzie opowieść Anity Pogorzelskiej. To emerytowana nauczycielka, która za swoje po-

Marrakesz, Meczet Koutoubia
Fot. Przemysław Supernak

dróżnicze dokonania otrzymała nagrodę Kolosów. To osoba, która tak naprawdę dopiero po przejściu na emeryturę zaczęła samodzielnie wyruszać w daleki świat – i to od razu w bardzo egzotyczne kierunki naszego globu. Nam opowie o Papui i Nowej Gwinei i ostatnich żyjących kanibalach.

– Jakie inne egzotyczne kierunki świata pojawią się na Festiwalu?

– O wyprawie do Korei opowiedzą opolanie, czyli Monika i Robert Ciemięga. Oprócz tego będziemy na karaibskiej wyspie Santa Lucia z opolanką Krystyną Wandzioch. Nie zabraknie wystąpień organizatorów Festiwalu przez kontynent afrykański. Stałym punktem programu jest prelekcja prof. Janusza Słodczyka, który w tegorocznej edycji skupi się na swojej wojaży przez Mozambik i Zimbabwe. Ja z kolei przybliżę uczestnikom spotkania moje doświadczenia związane z pobytem w Maroku, a konkretnie opowiem o Festiwalu Kultury Sacharyjskich Nomadów. Będzie wiele wątków dotyczących kultury, muzyki i zwyczajów mieszkańców tego regionu świata i mnóstwo zdjęć z odległej Sahary.

– A co czeka nas jeszcze w ramach relacji podróżniczych z naszego kraju?

– O podróży po Polsce bę-

dzie opowiadał Daniel Grodziński – zaprzyjaźniony z naszym Festiwalem mecenas z Wrocławia. Będzie to opowieść o gdańskiej Wyspie Sobieszewskiej. Na pewno pojawi się wiele pięknych fotografii z północnych zakątków naszego kraju. Mimo że Daniel nie jest profesjonalnym fotografem, to jego zdjęcia znalazły się m.in. na okładkach magazynu National Geographic.

– Czy będą jakieś wydarzenia towarzyszące Festiwalowi?

– W piątek (24.11) o godz. 16.00 w Filharmonii Opolskiej odbędzie się wernisaż wystawy fotograficznej zatytułowanej „Ziemia kręci się wokoło”, w czasie której zaprezentowane zostaną prace kilku polskich podróżników, m.in.: Rity Zimermann (projektantka szaty graficznej i nowego logo Festiwalu), Marka Straszewskiego, Edyty Bartkiewicz i Marcina Sudera. Przekrój tematów będzie bardzo szeroki, począwszy od fotografii reportażowej, przez zdjęcia krajobrazów i przyrody, a skończywszy na fotografii reportera wojennego.

– Gdzie odbędą się spotkania z podróżnikami?

– W pierwszym dniu, czyli 22 listopada spotykamy się w Narodowym Centrum Polskiej Piosenki, w pozostałe dni do soboty spotykamy się w Studenckim Centrum Kultury. Będą również realizowane transmisje online – przy czym w tym roku będą one dostępne tylko w trakcie trwania wydarzenia. Chciałem dodać, że tradycyjnie wejście na Festiwal jest bezpłatne dla publiczności. Zachęcamy Państwa serdecznie do wzięcia udziału w naszej inicjatywie.

Rozmawiała: **Katarzyna Herwy**

Dani, Baliem
Fot. Anita Pogorzelska

W ŚWIĄTECZNYM BLASKU

Nadchodzi wyjątkowy czas Jarmarku Bożonarodzeniowego w Opolu, który w tym roku będzie większy i potrwa rekordowo długo. Od 25 listopada do 31 grudnia opolski rynek zamieni się w bajkową Krainę Ciepła pełną kolorowych światełek, choinek i świątecznych dekoracji. To nie tylko doskonała okazja do zakupu prezentów, ale również poczucia prawdziwej atmosfery Bożego Narodzenia.

Oficjalne otwarcie

Tradycyjnie wydarzeniu towarzyszyć będzie niezwykle program artystyczny, który sprawi, że każdy odwiedzający jeszcze bardziej poczuje nastrój nadchodzących świąt. Już pierwszego dnia, 25 listopada o godzinie 17.00 odbędzie się oficjalne otwarcie Jarmarku, w trakcie którego prezydent Arkadiusz Wiśniewski uroczystie rozświetli 12 metrową, pięknie przyozdobioną choinkę. Towarzyszyć mu będą Anioły, Szczudlarze oraz... zrzędlivi i zgryźliwi Grinch, który z pewnością spróbuje w tym przeszkodzić. Czy to się uda? Sprawdźcie sami! Wieczór urozmaica

goście specjalni, czyli kapela góralska „Ciupaga”, która zagościła program telewizyjny „Mam Talent” i doszła do ścisłego finału. Zespół zagra góralski Rock'n'Roll na świąteczną nutę. Klimat świąteczny wesprze bogate instrumentarium, gdzie obok skrzypiec, akordeonu i kontrabas, pojawiają się cymbały i altówka węgierska, cajon oraz tak zwane przeszkadzajki. Będzie to doskonały początek wyjątkowych zdarzeń i ogromna dawka magii, która z pewnością obudzi w was dziecięcą radość.

Podarunki, ozdoby i świąteczne smaki

Opolski Jarmark to także prawdziwa uczta dla zmysłów. Strefa handlowa podczas tegorocznej edycji będzie znacznie większa i obejmie cały Rynek. Ponad sześćdziesięciu wystawców oferować będzie niezliczone skarby, rękodzieła, ozdoby choinkowe i świąteczne podarunki. To również doskonałe miejsce do spróbowania tradycyjnych przysmaków, aromatycznych potraw i pysznych przekąsek. Do tego rozgrzewający grzaniec przy blasku paleniska wśród rodziny i przyjaciół i wyjątkowa atmosfera gotowa. To właśnie ten wyjątkowy nastrój, co roku przyciąga mieszkańców i turystów z różnych zakątków naszego kraju. Świąta Bożego Narodzenia to czas przepełniony miłością, radością i spotkaniami z najbliższymi.

Wspólne kolędowanie

Podczas każdego weekendu Jarmarku rozbrzmiewać będzie muzyka, która wypełni całą okolicę radosnym śpiewem i kolędami. „Dźwiękoludki” zapraszają dzieci na Hity Mikołajkowej Ekipy (26.11.2023r.), a Młodzieżowy Dom Kultury w Opolu przygotowuje kolędy, pastorałki i piosenki świąteczne w wykonaniu laureatów Mikołajkowego Festiwalu Piosenki Dziecięcej (9.12.2023r.). Na scenie pojawi się także Kasia Puma Piasecka Quartet w koncercie Xmas Music (3.12.2023r.), a nutkę magii doda Akademicki Chór Politechniki Opolskiej oraz Studio Piosenki „Metro” pod dyktando Ludmiły Wocial (16-17.12.2023r.). Wisienką na torcie, będzie występ zespołu InoRos (30.12.2023r.). Grupa brała udział między innymi w programie rozrywkowym

„Must Be The Music Tylko Muzyka”, w którym odniosła wielki sukces dochodząc aż do finału. Wspólnie z Liberem wystąpili także na scenie 55. Krajowego Festiwalu Polskiej Piosenki w Opolu. Dzięki tej folkowo-rockowej mieszance w nowy rok wkroczymy w iście szampańskim nastroju!

Marsz Mikołajów

Na najmłodszych podczas Jarmarku czekać będą kreatywne warsztaty z Mikołajem w pięknie ustrojonej przestrzeni oraz tak lubiane przejażdżki na karuzelach, w tym ogromnym Kole Młyńskim. Nie zabraknie także bajkowych domków, które zachwycają dzieci i dorosłych baśniami Hansa Christiana Andersena. Już chyba nikt nie wyobraża sobie Jarmarku bez Marszu Mikołajów. W końcu to jedno z najbardziej uroczych wydarzeń w roku. 2 grudnia setki Mikołajów w kultowych strojach zbiorą się, aby wspólnie świętować i tworzyć niepowtarzalny klimat świąt. To doskonała okazja dla rodzin, przyjaciół i wszystkich miłośników Bożego Narodzenia, aby razem przejść ulicami miasta, niosąc ze sobą ducha radości i hojności. Bogaty program Jarmark sprawi, że rozpoczniecie okres Bożego Narodzenia w wyjątkowy sposób. To

obowiązkowy punkt na świątecznej mapie oraz miejsce, w którym magia naprawdę ożywa.

Szczegółowy program Jarmarku na stronie www.opole.pl oraz www.jarmarkopole.pl

Alicja Kosakowska
Fot. Anna Parkitna

Ponad pół miliona złotych otrzyma opolskie schronisko

Mieszkańcy Opola w głosowaniu na Budżet Obywatelki zdecydowali, że Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt wymaga wsparcia i na ten cel przeznaczone zostaną środki w wysokości 540 tysięcy złotych. Na tę inicjatywę swój głos oddało 1892 opolan. Z Dorotą Skupińską – Kierownikiem Schroniska rozmawiamy na co przeznaczone zostaną te pieniądze oraz jakie wyzwania stoją przed jednostką.

– Od kiedy działa opolskie schronisko?

– Schronisko mieści się przy ulicy Torowej 9, czyli tu gdzie teraz jesteśmy, od dnia 22 października 1993 roku. To miejsce przechodziło przez różne ręce, ale od 2002 roku znajdujemy się pod egidą Ogrodu Zoologicznego w Opolu i razem z nim jesteśmy w strukturach Urzędu Miasta jako jednostka podległa. Przez ten czas wiele się zmieniło. Wykonano tu wiele inwestycji i na przestrzeni lat powiększyliśmy swój teren. Dla zobrazowania tego faktu mogę powiedzieć, że kiedyś koty mieszkaly w dwóch barakowozach i posiadaliśmy 20 kojców dla psów. Gdy powiększyliśmy nasz teren, zostały postawione nowe domki w ilości 21 sztuk, w których mogą zamieszkać 84 psy. Powstała także kociarnia, która przystosowana została na nasze potrzeby z wykorzystaniem budynków warsztatów samochodowych. Nie są to idealne warunki dla zwierząt, ponieważ pomieszczenia nie są zbudowane od podstaw (brak odpowiedniej wentylacji i ogrzewania).

– Jak wyglądają statystyki, ile czworonogów mieszka w schronisku?

– W tej materii działania Urzędu Miasta, polegające na czipowaniu psów, bardzo wspomogły naszą działalność. W skali miesiąca trafia do nas od 30 do 50 czworonogów i na szczęście większość z nich, bo ok. 70-80% to zguby, które są odbierane przez swoich właścicieli. Dzięki temu ilość psów, które u nas przebywają zmniejszyła się do ok. 60, a były

chwile gdy mieliśmy u siebie ok. 160 zwierząt. Sytuacja jest znacznie trudniejsza w przypadku kotów. Na początku w kociarni mieszkała około setka zwierząt, teraz mamy ich aż 180, i jest to znacznie więcej ponad nasze możliwości. Działania prewencyjne, które wdrożyliśmy od tego roku i finansuje je Urząd Miasta, to czipowanie kotów (wymóg nowej ustawy). Natomiast od wielu, wielu lat Urząd Miasta oferuje bezpłatną sterylizację wolnożyjących, bezdomnych kotów. Apelujemy do mieszkańców Opola: jeśli zaczynacie dokarmiać dorosłego kota, pamiętajcie o sterylizacji zwierzęcia, zanim pojawią się młode.

– W tym roku mieszkańcy Opola zdecydowali, żeby sumę ponad pół miliona złotych z Budżetu Obywatelskiego przeznaczyć na Państwa działalność, co daje perspektywę na poprawę warunków życia tutejszych mieszkańców.

– Dziękujemy bardzo wszystkim, którzy na nas zagłosowali. Na ten sukces wpłynęła ogromna praca wolontariuszy ze Stowarzyszenia Alf, którzy mnóstwo energii poświęcili na zachęcanie opolan do oddania głosu na schronisko. W tegorocznej inicjatywie zadziałał łańcuszek osób dobrej woli. Pomysłodawcą projektu była Pani Justyna, której zależało na poprawie losu zwierząt, a nie była mieszkanką Opola. Nie przeszkodziło to pomysłodawczyni wraz z jej mężem na znalezienie znajomego mieszkającego na terenie miasta oraz złożenia wniosku. Oczywiście nie wszystkie składowe, które zostały ujęte w tym projekcie są proste do zrealizowania, ze względu na nasze uwarunkowania urbanistyczne – przestrzenne. Będziemy do końca roku nieco korygować niektóre z zapisów na przykład dotyczących wykonania ogrodzenia – oczywiście w konsultacji z pomysłodawcami projektu, projektantami oraz zarządem ZOO Opole. Na wiosnę planujemy ogłoszenie przetargów.

– Co zatem uda się zrealizować?

– Bardzo cieszymy się, że zostaną wymienione podstawki w domkach dla psów, z kafelek na żywiczną

nawierzchnię. Jest to materiał łatwy do dezynfekcji i mycia, na której zwierzęta nie będą się ślizgały. Na pewno myślimy o zmianie miejsca dla kotów. Chcielibyśmy zaadoptować pomieszczenie, w którym mieści się nasz magazyn z karmą, ponieważ jest to obiekt o cztery razy większy niż obecna kociarnia. W projekcie znalazł się także wybieg dla psów i robimy przymiarki do wykonania nowego wybiegu z prawdziwego zdarzenia. Znajdą się tam kładki, tunele, paliki. Na pewno część niewykorzystanych środków zostanie przeznaczona na zakup karmy dla zwierząt, ponieważ obserwujemy, że ze względu na inflację, liczba naszych darczyńców znacząco się zmniejszyła.

– Jak możemy wspomóc schronisko jeszcze przed sezonem zimowym?

– Przyjmujemy koce i kołdry bez pierza – z syntetycznych materiałów, ręczniki, poszwy i prześcieradła, które wykorzystujemy przy okazji opieki nad szczeniakami. Na pewno przestrzegamy przed przynoszeniem materacy, ponieważ nie jesteśmy w stanie ich wykorzystać. Przed ogrodzeniem schroniska znajduje się miejsce, w którym można przynieść przede wszystkim mokrą i suchą karmę.

Rozmawiała: **Katarzyna Herwy**
Zdjęcia: **archiwum Schroniska**

Stadion jak z bajki

Ta historia jest niesamowita i ma szansę zakończyć się sportowym happy endem. A dotyczy najważniejszego klubu sportowego na Opolszczyźnie i największej obecnie inwestycji w Opolu. Ale po kolei...

Czarno-białe wspomnienia

Był 14 czerwca 1981 roku. W Polsce rządziła wojskowa junta Jaruzelskiego, która za niespełna pół roku wprowadziła stan wojenny. Odra Opola grała ligowy mecz w Warszawie z Legią, remisując 1-1. Bramkę dla naszych strzelił Wojciech Tyc. Ponad 42 lata temu zespół z Oleskiej 51 zagrał ostatni mecz w najwyższej klasie rozgrywkowej. Od tamtej pory przynajmniej kilka pokoleń kibiców z Opola i regionu nie posmakowało rywalizacji z największymi polskimi klubami, pamiętając za to tułaczkę „niebiesko-czerwonych” na trzecim i czwartym poziomie rozgrywkowym w latach 80. i 90. XX wieku. Najwierniejsi przypominają sobie czas, gdy klub ratował biznesmen Ryszard Raczkowski, czyli fuzję Odry z Vartą Alkalinie Namysłów oraz występy pod szyldami Odra/Varta Opole i Ryan Odra Opole. Potem był wstydlivy epizod z prezesem Ryszardem Niedzielanem, gdy właściciel sklepów Spar wywindował drużynę na sam szczyt rundy jesiennej sezonu 2000/01, ale okazało się, że największa w tym zasługa nie tyle piłkarzy, co Ryszarda Forbrichta, bardziej znanego jako „Fryzjer”. W 2009 roku klub był już tak zadłużony, że cofnięto mu licencję na występy w I lidze, a ponieważ nie było z czego spłacać zaległości, Odra została postawiona w stan upadłości. W miejsce upadającego klubu powstało Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Oderka” Opole, a do historycznej nazwy wrócono dopiero po dwóch latach. W sezonie 2016/17 jako beniaminek II ligi zespół zajął 2. miejsce i awansował do I ligi, gdzie występuje do tej pory.

Marzenia zaczynają się spełniać

I tutaj przyspieszamy! Niespełna 12 miesięcy temu Odra była outsiderem w Fortuna 1. Lidze i niemal pewniakiem do spadku. W końcówce sezonu udało się pozostać na zapleczu ekstraklasy, a dzisiaj niewiele zmieniony kadrowo zespół

Kadr z meczu Odra - Brukbet wygrany przez nasz zespół 2-1.
Fot. Andrzej Klimek

jest zdecydowanym liderem (stan po 12. kolejce) i bardzo poważnym kandydatem, aby po ponad czterech dekadach znów wystąpić w elicie. Wojciech Tyc bramki już nie strzeli, ale może być naocznym świadkiem tej cudownej przemiany, bo wciąż jest stałym bywalcem niemal wszystkich meczów swojej ukochanej drużyny. Tak jak wielu kibiców, których po dobrej grze z meczu na mecz jest coraz więcej.

Rośnie stadion, rosną piłkarze

W tym wszystkim jest jednak jeszcze coś z bajki, a może hollywoodzkiego kina. Równy z tym, jak rośnie zespół, rośnie nowy miejski stadion. Obiekt za około 200 mln zł ma być oddany w przyszłym roku. Będzie pierwszym „zielonym stadionem” w Polsce. Wzrost cen energii wymusił na inwestorze zmiany w dokumentacji, które pozwolą w przyszłości zmniejszyć koszty eksploatacji obiektu. Układ składający się z fotowoltaiki, pomp ciepła oraz agregatów z funkcją kogeneracji (równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej w jednym procesie technologicznym), w dużej mierze uniezależni stadion od konwencjonalnych źródeł

Nazwa inwestycji: Stadion Opolski
Lokalizacja: ul. Technologiczna, Opole
Inwestor: Zakład Komunalny sp. z o.o.
Projekt: 90 Architekci wraz z GMT
Generalny wykonawca: MIRBUD S.A.
Liczba miejsc: 11 600
Kubatura: 44 102 m³
Planowany całkowity koszt inwestycji: 169 700 000 zł netto
Rozpoczęcie inwestycji: 2022 rok
Zakończenie inwestycji: 2024 rok

energii. Projekt jest absolutnie nowatorski w skali kraju, dla tego typu obiektów. Ciekawostką będzie wykorzystywanie zebranej deszczówki do podlewania murawy. Służące do zbierania wody cztery zbiorniki znajdują się pod wschodnią trybuną nowego obiektu.

Może się więc okazać, że po dziesiątkach lat klub wróci do ekstraklasy, i szybko opuści Oleską 51, gdzie wciąż jeszcze rozgrywa swoje domowe mecze. Niefunkcyjny budynek i niespełniający obiekt, zastąpiony zostanie najnowocześniejszym stadionem w Polsce. Kibice wierzą, że z drużyną na miarę ekstraklasy. – *Stadion przy Oleskiej nie jest przyciągający, ludzie nie chcą spędzać 90 minut bez dachu nad głową, z ograniczonym dostępem do cateringu, z systemem biletowym, który ogranicza samo wejście na obiekt. Inwestowanie choćby złotówki w ten stadion jest jednak bezsensowne, bo nowy obiekt jest w budowie i to będzie motor napędowy dla obecnych i potencjalnych kibiców* – mówił w niedawnym wywiadzie dla Weszlo.com prezes Odry, **Tomasz Lisiński**. Cóż, my możemy tylko dodać, że na ten moment budowa stadionu to nie tylko motor napędowy dla kibiców, ale także piłkarzy – liderów zaplecza ekstraklasy z szansami na historyczny i długo wymarzony awans.

Wykonawca z doświadczeniem

Projekt Stadionu Opolskiego powstał w warszawskiej pracowni 90 Architekci. 14 grudnia 2021 podpisano z Mirbudem umowę na budowę stadionu. Tym samym, który wybudował w Opolu Toyota

Park, Arenę Gliwice oraz stadiony ŁKS Łódź i Wisły Płock. Łódzki obiekt w tym roku nominowano przez redakcję Stadiumdb.com (w Polsce redakcja działa jako Stadion.net) do corocznego plebiscytu na najładniejszy stadion roku (bierze w nim udział 36 obiektów z całego świata). Jeszcze przed końcem roku przekazano wykonawcy plac budowy, a w styczniu 2022 ruszyły prace geodezyjne. W marcu ogrodzono teren i rozpoczęto pierwsze prace ziemne, które idą jak „burza”. Kilkanaście dni temu rozpoczęto montaż oświetlenia, dostosowanego do transmisji w jakości HD. Przybywa szklanych paneli na fasadzie stadionu. Obiekt powstaje przy

ulicy Technologicznej, na działce sąsiadującej z Parkiem Naukowo-Technologicznym i Centrum Wystawienniczo-Kongresowym. Pomieści 11 600 widzów. Ciekawostką będą odbite w prefabrykach betonowych znaki: herb klubowy Odry Opole i logotypy firm, które są związane z tą inwestycją. Zostaną umieszczone na słupach w sali vipowskiej. Całą trybunę VIP zaprojektowano na 712 miejsc. PS. Tekst powstał po 12. Kolejce, gdy Odra była liderem z przewagą 5 pkt nad wiceliderem.

Dariusz Król

Grzegorz Noga
- Szef Kuchni Restauracji
Pałac Pawłowice
poleca:

W naszym cyklu prezentujemy przepisy na dania, które własnoręcznie przygotowujecie w domu lub spróbować ich możecie w opolskich restauracjach należących do Szlaku Kulinarne Opolski Bifj, posiadającego Certyfikat na Najlepszy Produkt Turystyczny.

Kawałek udźca pieczonego w piecu chlebowym z kluskami a'la kopytka i kapustą zasmażaną

Składniki

Udziec wieprzowy

1 udziec wieprzowy – 200 g
sól peklowana
woda

Kapusta zasmażana

120 g kapusty kiszzonej z Bobrowy
10 g cebuli
8 g boczku
6 g mąki
majeranek

Kluski a'la kopytka

1 kg ziemniaków
mąka ziemniaczana – tyle ile zabierze wolne miejsce
1-2 jaja (zależnie od wielkości)
sól

Sos borowikowy

0,5 kg kapeluszy borowika
2 łyżki masła z Olesna
200 śmietanki
1 cebula
sól i pieprz do smaku
mały pęczek pietruszki

Przygotowanie

Udziec peklujemy, a następnie moczymy w solance co jakiś czas obracając. Obróbka termiczna polega na pieczeniu w piecu chlebowym kilka godzin – w zależności od wielkości (zamiast pieca chlebowego może być piekarnik). Należy przy tym pamiętać o regularnym polewaniu mięsa. Do naszego dania wykorzystujemy porcję około 200 g. Kapustę kiszzoną kroimy, zalewamy niewielką ilością wrzącej wody, dodajemy szczyptę cukru i gotujemy do uzyskania pożądanej miękkości. Pokrojony w kostkę boczek i cebulę podsmażamy na patelni obok, łączymy z mąką zrumienioną na jasnożółty kolor, rozprowadzamy z zimną wodą i zagotowujemy. Tak powstałą zasmażkę mieszamy z kapustą, a następnie całość doprawiamy szczyptą majeranku. Podajemy na ciepło. Oczyszczone ziemniaki obieramy i gotujemy w osolonej wodzie, następnie odcędzamy, przegniatamy i lekko studzimy. Powstałą masę dzielimy na cztery równe części, po czym jedną wyjmujemy. Wolne miejsce uzupełniamy mąką ziemniaczaną. Wbijamy jaja (na kilogram ziemniaków 1-2 jaja w zależności od wielkości) i całość wyrabiamy na jednolitą masę, z której formujemy kopytka. Gotujemy we wrzącej i osolonej wodzie 2-3 minuty od wypłynięcia na powierzchnię. Cebulkę podsmażamy na maśle, dodajemy oczyszczone borowiki, przyprawiamy solą i pieprzem, a następnie wlewamy śmietanę. Gotujemy, aż śmietana zredukuje się do konsystencji sosu. Na koniec dodajemy posiekaną pietruszkę.

Czas przygotowania: zależy od wielkości udźca, od 12 do 24 godzin liczba porcji: 1

www.visitopolskie.pl www.opolskibifj.com

Maciej Lamm podczas prób do Inauguracji 72. Sezonu artystycznego Filharmonii Opolskiej.

Król instrumentów wrócił do gry

Po wielu latach melomani, ale też społecznicy zaangażowani niegdys w budowę największego, koncertowego instrumentu Opolszczyzny, mogą znowu cieszyć się w pełni potęgą i bogactwem brzmienia organów Filharmonii Opolskiej im. Józefa Elsnera. Radość tę podziela również dyrektor instytucji, Przemysław Neumann.

– Do niedawna cykl *Strefa gwiazd* oznaczał wyróżnienie koncertów z udziałem wybitnych wirtuozów i dyrygentów. Czy tym razem gwiazdą sezonu będą... organy?

– Tak! Rzeczywiście w poprzednich sezonach zjeżdżali do Opola znakomici goście, w tym sezonie również takich artystów z górnej półki pojawi się sporo, m.in. kolejny swój jubileusz będzie świętował w Opolu maestro Antoni Wit. Natomiast faktycznie, dzięki dotacji celowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego dostaliśmy środki na gruntowny remont naszych organów w sali koncertowej, który odbył się w miesiącach letnich tego roku, a 29 września, podczas inauguracji 72. Sezo-

nu Artystycznego (gdzie wykonaliśmy m.in. III Symfonię *Organową* C. Saint-Saënsa) instrument mógł na nowo, w pełni zabrzmieć. Przez cały sezon będą się także odbywały recitale z udziałem fantastycznych organistów, którzy pokażą ten instrument, już w solowym wydaniu.

– **Czy recitale, zaplanowane w ramach cyklu „Organy w samo południe”, to nawiązanie do historii instrumentu?**

– Tak, choć prawda jest taka, że te organy mają znacznie dłuższą historię, niż mogłaby na to wskazywać inauguracja z 1996 roku, kiedy to faktycznie zabrzmiały po raz pierwszy. Pierwsze pomysły zbudowania organów koncertowych pojawiły się już w latach 70. XX wieku, kiedy to Filharmonia zyskała niezależny budynek. Zamówienie na organy złożono w 1979 roku, w znanej, niemieckiej firmie *Sauer*, ale jego realizacja zajęła rok. Sprowadzenie do Opola sześćdziesięciotonowej przesyłki też nie było równoznaczne z natychmiastową budową instrumentu, zwłaszcza że sala koncertowa, w której docelowo organy miały stanąć, została oddana do użytku dopiero w 1990 roku. W tym czasie poszczególne elementy instrumentu, porzkładane po zapleczu, piwnicach i magazynach (narażone też na skutki uboczne długiego remontu budynku!), czekały na lepsze czasy. Dodatkowo nie było też środków, żeby te organy złożyć – po tak długim czasie od zakupu, wszelkie gwarancje niwelujące takie koszty zwyczajnie wygasły. Dopiero w 1994

roku z inicjatywy Urszuli Spyrkowej zawiązał się Społeczny Komitet Budowy Organów i ruszyła zbiórka pieniędzy. Właśnie dzięki uporowi i zaangażowaniu tych melomanów-społeczników oraz wsparciu osób nabywających cegielki (symboliczne akty własności piszczałek), udało się zebrać znaczne fundusze do budowy instrumentu. Oczywiście cała historia jest znacznie dłuższa i bardziej zawiła; później instrument też miał swoje lepsze i gorsze momenty. Niestety remonty i rozbudowy korzystne dla instytucji i melomanów nie służyły samym organom, podobnie jak skutki powodzi w 1997 roku. Wbrew pozorom organy są bardzo wrażliwym i delikatnym „stworzeniem” i trzeba bardzo o nie dbać. Lubią stałą temperaturę, stałą wilgotność. A przez to, że właściwe warunki nie mogły być zachowane, to ten instrument bardzo podupadł.

– **Ale przecież w ostatnich latach był w użytku, choćby podczas prezentacji czarno-białego filmu niemego z improwizowaną przez Karola Mossakowskiego ścieżką dźwiękową...**

– Faktycznie instrument był wykorzystywany, ale coraz rzadziej. A w ostatnim czasie po prostu już nie nadawał się do użytku, zwłaszcza do użytku koncertowego razem z orkiestrą, dlatego że po prostu nie trzymał stroju. Nie był w stanie intonować dobrze na tyle, żeby z orkiestrą czy nawet mniejszym zespołem móc harmonijnie współbrzmieć. Użycie większej ilości głosów powodowało, że organy najzwyczajniej

w świecie brzmiały fałszywie. Wiele do życzenia pozostawiał również ich stan techniczny: część piszczałek była uszkodzona, pozapadały się pod własnym ciężarem, poprzewracały się na inne piszczałki, a niektóre z głosów już w ogóle nie działały. Stąd decyzja o gruntownym remoncie i teraz instrument jest jak nowy. Bardzo się cieszę, że te środki udało się pozyskać, że renowacja przebiegła pomyślnie i tym samym instrument ma kolejne życie przed sobą!

– **A nawet, niczym w westernie, w samo południe, wraca do gry – w pełni swoich możliwości!**

– I o to chodziło: żeby melomani mogli swobodnie korzystać z kolejnej oferty Filharmonii Opolskiej, obok koncertów symfonicznych, kameralnych, rodzinnych, czy tych organizowanych na scenie klubowej. Trzeba też podkreślić, że nie wszystkie filharmonie w Polsce dysponują organami, więc tym bardziej: skoro mamy organy – i to świetne – to należy z nich korzystać. Organ koncertowy, w akustyce filharmonicznej, dają też zupełnie inne możliwości niż instrumenty spotykane w świątyniach. Bardzo się cieszę, że za sprawą wybitnych muzyków-solistów nasze organy zabrzmiały w tym sezonie w pełnej krasie i nie pozostaje mi nic innego, jak tylko zaprosić serdecznie na wszystkie koncerty!

Rozmawiała: **Małgorzata Ślusarczyk**
Zdjęcia: **Michał Grocholski**

Orkiestra Filharmonii Opolskiej

Drum fest zaprasza

Animals & Friends

Po The Beatles, The Animals był drugim brytyjskim zespołem, który znalazł się na szczycie amerykańskich list przebojów, z legendarną, sprzedającą się z milionami egzemplarzy balladą „House of the Rising Sun”. Ponad dwadzieścia hitów znalazło się w top 10 w różnych częściach całego świata. Tylko w Wielkiej Brytanii zespół osiągnął 12 pierwszych miejsc na liście przebojów. The Animals są przełomowym zespołem z gatunku Rhythm & Blues’a, nieustająco ciesząc się wielkim uznaniem na arenie międzynarodowej. Obecnie w skład zespołu wchodzi oryginalni członkowie Animals John Steel oraz Danny Handley, Roberto Ruiz i Barney (Boogie) Williams.

W Opolu zagrają 16.11.2023 r. w Sali Koncertowej PSM o godzinie 19:00

Moribaya

Moribaya to grupa o międzynarodowym składzie artystów z Polski, Australii, Burkina Faso i Ukrainy, których połączyło zamiłowanie do tradycyjnej muzyki zachodniej Afryki. Wspólna pasja stała się przyczynkiem do powstania tego multikulturowego, barwnego kolektywu.

Zespół zaraża pokładami pozytywnej energii afrykańskiego słońca i radości z grania muzyki na żywo. Żywiolowa, transowa muzyka bębnowa, piękny śpiew utalentowanej, ukraińskiej wokalistki śpiewającej w językach afrykańskich oraz wirtuozerska gra na balafonach i korze tworzą z każdego koncertu pełną wrażeń podróż do afrykańskich źródeł rytmu.

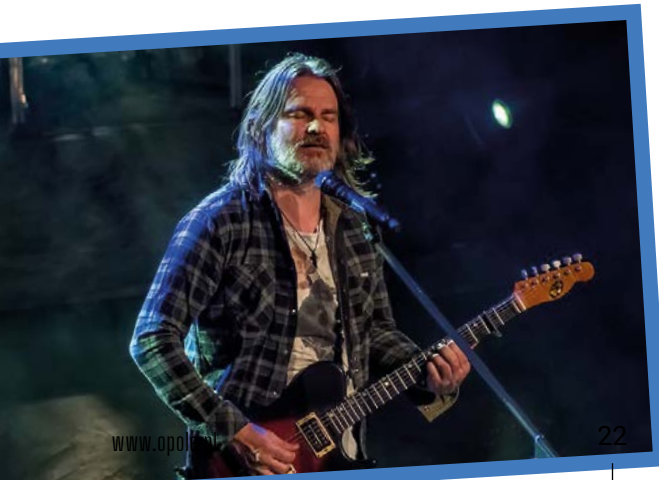
W Opolu zagrają 19.11.2023 r. w Sali Koncertowej PSM o godzinie 18:00.

Ray Wilson

Ray Wilson jest znany w świecie muzycznym jako wyjątkowy piosenkarz/autor tekstów i jest ceniony za swoją charyzmatyczną prezencją sceniczną. Członek zespołów Guaranteed Pure, Stiltskin, Cut. Od 1996 do 1999 wokalista i autor tekstów dla Genesis – jednego z najważniejszych i najbardziej wpływowych zespołów rock’n’rolla w historii. Wspólnie nagrana z zespołem Genesis płyta „... Calling All Stations...” do dziś cieszy się ogromną popularnością i uznawana jest za jedną z najlepszych płyt w dyskografii grupy.

W Opolu zagra 22.11.2023 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym o godzinie 19:00.

Stick Men

Stick Men to amerykańska grupa muzyczna utworzona w 2008 roku przez uznanych muzyków rockowych – Tony’ego Levina (Chapman stick), Pata Mastelotto (perkusja, elektronika) – związanych z grupą King Crimson oraz młodego wirtuoza instrumentu Michaela Berniera (Chapman stick). Trudno jednoznacznie zdefiniować styl muzyczny prezentowany przez grupę, na który składa się: awangarda, rock, muzyka eksperymentalna, post rock, jazz, rock psychodeliczny. W pierwszej części koncertu wystąpi zespół FREN.

W Opolu zagrają 24.11.2023 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym o godzinie 19:00.

Ian Paice & Purpendicular

Ian Paice to jedyny członek zespołu Deep Purple, który grał we wszystkich wcieleniach grupy (1968–76, 1984–). Purpendicular to zespół, który gra Deep Purple w najlepszym wydaniu, najbliższym oryginałowi. Podczas ich koncertu usłyszycie wszystko: od hitów DP, przez mniej znane piosenki, po utwory, których Deep Purple razem z Ian’em Gillanem nigdy nie wykonają na swoich koncertach. W pierwszej części wydarzenia wystąpi zespół TSA MNK.

Purpendicular został założony w październiku 2007 roku przez irlandzkiego piosenkarza Robby’ego Thomasa Walsha i austriackiego gitarzystę Joe Doblhofera. Oryginalny perkusista Deep Purple, Ian Paice, grał z zespołem podczas ich pierwszej europejskiej trasy koncertowej.

W Opolu zagrają 25.11.2023 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym o godzinie 19:00.

VIVA SANTANA

VIVA SANTANA! to program, który od pierwszych dźwięków porывa publiczność w niezwykłą podróż od lat 60-tych i klimatu festiwalu Woodstock do współczesności! Leszek Cichoński i Jose Torres z zespołem zagrają największe przeboje Carlosa Santany i kilka innych utworów muzycznych będących totalną niespodzianką. Ponieważ trudno oddać klimat muzyki Santany bez brzmienia bongosów i kong, Leszek Cichoński zaprosił do projektu znakomitego perkusistę Jose Torresa. Usłyszemy na koncercie słynne „Black Magic Woman”, „Moon Flower” czy „Smooth”

W Opolu zagrają 26.11.2023 r. w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym o godzinie 18:00.

Opracowała Aleksandra Śmierzyńska
Fot. archiwum organizatora

Ścianka wspinaczkowa na medal

Opolski Klub „Zerwa” działa na terenie miasta trzy lata i zajmuje się prowadzeniem zajęć na ścianie wspinaczkowej dla przedszkolaków, dzieci i młodzieży. Są także sekcje dla dorosłych. Z Arkadiuszem Tabiszem – Prezesem Zerwy rozmawiamy o wspinaczce i o działalności Klubu.

– **Warunki do wspinania w Opolu mamy świetne. Wszystko dzięki ścianie wspinaczkowej RYSA, która od paru lat dostępna jest dla mieszkańców w Toyocie Park. Jak te warunki wyglądają z perspektywy Klubu?**

– Śmiało mogę powiedzieć, że mamy najlepszą w województwie infrastrukturę. RYSA jest to ścianka numer jeden pod względem wysokości, objętości, ilości dróg oraz możliwości trenowania. Ponadto jest jedynym obiektem, który umożliwia wspinaczkę na czas, czyli speed climbing. Jest to jedna z trzech odmian wspinania, gdzie odnosimy ogromne sukcesy m.in. za sprawą Aleksandry Mirosław – olimpijki, rekordzistki świata i najszybszej kobiety na naszym globie. Chciałbym podkreślić, że opolskie środowisko wspinaczkowe marzyło o takim obiekcie i cieszymy się, że Prezydent Wiśniewski wsłuchał się w nasze potrzeby i dzięki powstaniu takiego fantastycznego obiektu jakim jest Toyota Park, mamy gdzie trenować. Ważnym aspektem jest fakt, że to miejsce jest otwarte i dostępne dla mieszkańców przez cały czas (także w weekendy, wakacje i święta) i dostosowane do różnych poziomów wspinania. Odnajdą się tu zarówno nowicjusze jak i profesjonaliści.

– **Wspomniał Pan, że ścianka posiada wiele dróg. Czy możemy o nich powiedzieć?**

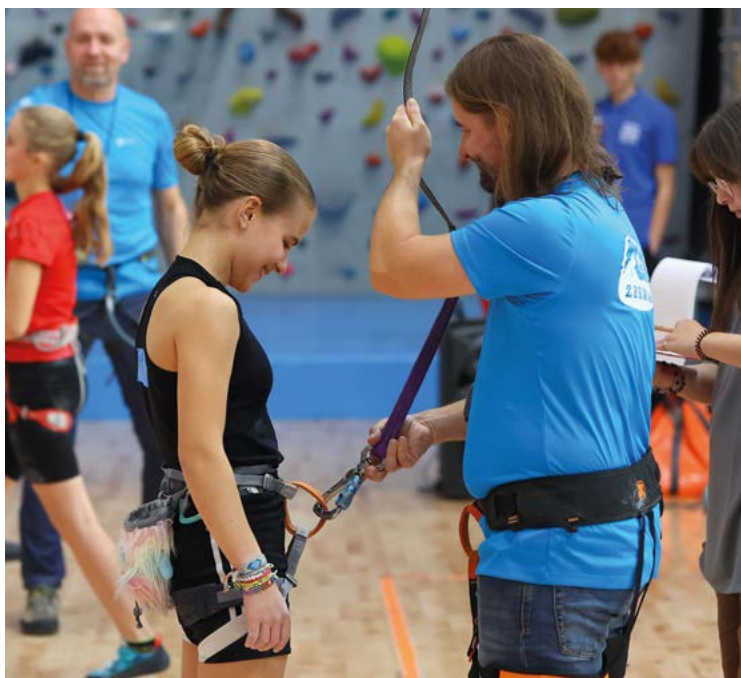
– Drogi na ścianie są ułożone kolorami. Wspinając się korzystamy z chwytów i stopni jednego koloru, a żeby było jeszcze ciekawiej, to ścieżki mają różne skale trudno-

ści oznaczone cyferkami, dla początkujących będzie to niższa liczba, która będzie rosła wraz ze wzrostem skali trudności drogi. Te kolorowe chwyt i stopnie są raz na miesiąc lub co dwa miesiące ściągane, czyszczone i nakręcone od nowa. Wspinacz, który regularnie trenuje dostrzeże te zmiany na ścianie, a dodatkowo koło takiej nowej drogi znajdzie się karteczka z dowcipną nazwą np. „Wściekle Pięści Węża” wraz z imieniem autora, który się natrudził i tę drogę nakręcił. Osoba niewspinająca się, ale sprawna fizycznie, spokojnie poradzi sobie ze ścieżką oznaczoną cyfrą 4.

– **Wspinając się w górę czujemy wysokość i przestrzeń. Czy każdy wspinacz boi się wysokości?**

– Każdy się boi. Bo jeśli człowiek nie spróbuje tej aktywności w młodości, to później jest coraz trudniej. Natomiast wszystko jest do przezwyciężenia. Ja powiem tak przewrotnie, że bardzo często największy progres można zauważyć u podopiecznych, którzy na początku się bardzo, bardzo boją. Po kilku miesiącach okazuje się jednak, że po oswojeniu z wysokością są to jedni z najlepszych wspinaczy. Nie talentem, a ciężką pracą i powtarzaniem pewnych czynności możemy dojść do dobrych wyników.

– **Potocznie wydaje się, że we wspinaniu najważniejsze są ręce. A jak jest naprawdę?**

facto swoje nazwy i trenerzy podczas treningów posługują się żargonem wspinaczkowym.

– **Trenowanie w klubie polega na szlifowaniu techniki wspinaczkowej. Czy członkowie „Zerwy” biorą udział w rywalizacji sportowej podczas zawodów?**

– Powstała taka fajna inicjatywa jak Puchar Województwa Opolskiego we wspinaniu, która jest bardzo mocno wspierana przez Miasto Opole. Dzięki wspomnianemu dofinansowaniu mogliśmy uhonorować wszystkie dzieci, bo w takich zawodach ważne jest, żeby każdy uczestnik coś otrzymał. W samym mieście Opolu mamy drugą ścianę komercyjną K2, a w regionie są jeszcze obiekty w Kluczborku i Gogolinie. W skali roku mamy zatem w województwie pięć wspinaczkowych startów. Podczas rywalizacji nawet te dzieci, które krócej się wspinają mają szansę wystartować, bo takie zawody to niezła szkoła charakteru. Na starty naszych zawodników w Pucharze Polski przyjdzie jeszcze czas. Informacje o działalności klubu są dostępne na stronie internetowej: www.zerwaopole.pl oraz w mediach społecznościowych.

– **Dziękuję za rozmowę.**

Rozmawiała: **Katarzyna Herwy**

Fot. **MOSIR Opole**

Informacje o Klubie Zerwa”

531 815 332, facebookcom/WKSZERwa Opole

Podwójna dawka muzycznych emocji

OPO FESTIVAL 23/24 to dwie odsłony "najbardziej kameralnego festiwalu muzycznego w Polsce", który potrwa od jesieni do wiosny przyszłego roku. Wszystkie wydarzenia odbędą się w przestrzeni klubokawiarni społecznej OPO przy ul. Krakowskiej 32.

Gloria de Oliveira

Po jubileuszowej 10. edycji Opole Songwriters Festival (już jako OPO Festival) mającej miejsce w sierpniu ubiegłego roku w pięknych okolicznościach przyrody, impreza wraca do swoich korzeni. Odtworzona zostanie bardzo kameralna formuła pozwalająca na obcowania z wyjątkowymi artystami dosłownie na wyciągnięcie ręki. To

właśnie dzięki temu udało się zbudować markę wyróżniającą to niewielkie wydarzenie kulturalne na tle innych polskich festiwali.

Jest co wspominać

Wszystko zaczęło się w 2012 roku od serii kameralnych koncertów w kilku opolskich kawiarniach. Dwa lata później swój pierwszy w życiu koncert zagrał tutaj Kortez, z kolei na siódmej edycji Opole Songwriters Festival debiutował duet Kwiat Jabłoni. W przeciągu dekady Stowarzyszenie Kulturalne Opole z pomocą władz miasta oraz województwa opolskiego i przy współpracy z lokalnymi jednostkami kultury, zrealizowało dziesiątki wyjątkowych koncertów zapraszając do kameralnego Opola m.in. nominowaną do nagrody Grammy australijską piosenkarkę Courtney Barnett, laureatkę Brit-Awards i Mercury Music Prize brytyjską wokalistkę Arlo Parks, jednego z najlepszych współczesnych amerykańskich songwriter'ów Kevina Morby'ego, czy znanego z występów w formacji Slowdive wokalistę i gitarzystę Neila Halsteada.

Program jedenastej edycji Festiwalu

Jesienna odsłona festiwalu obejmuje trzy następujące po sobie listopadowe weekendy. Jako pierwsi w stolicy polskiej piosenki zameldują się kultowi twórcy brytyjskiego songwritingu: autor 23 albumów solowych Robyn Hitchcock i posiadający na koncie niewiele mniej wydawnictw Luke Haines. Pierwszy z nich bywa porównywany do takich tuzów jak: Bob Dylan, John Lennon, czy Syd Barrett z Pink Floyd. Z kolei Haines to były lider formacji The Auteurs. Ich utwór "Lenny Valentino" na stałe wpisał się do... historii polskiego rocka. Zainspirowany tym nagraniem Artur Rojek od jego tytułu wziął nazwę projektu, z którym w 2001 roku wydał album "Uwaga! Jedźcie tramwaj", uznawany za arcydzieło polskiej muzyki alternatywnej. Oprócz nazwiska na literę H łączy ich współpraca z muzykami wybitnej rockowej formacji R.E.M., a także fakt, że obaj nigdy wcześniej nie występowali w Polsce. To wyjątkowa okazja, aby spotkać i posłuchać ich piosenek w kameralnej oprawie, jedynie z akompaniamentem gitary i głosu. Pierwszy weekend OPO Festival zakończy występ Jimmy'ego Whispersa, który zasłynął albumem nagrany za pomocą

iphone'a i porywającym występem na prestiżowym Pitchfork Music Festival, a drugi rozpoczną bardzo młodzi i super zdolni opolscy debiutanci, poruszający się na pograniczu hip-hop'u oraz piosenki autorskiej – Kondukta i nadzieja polskiej sceny indie Franio Mucha. Czarnym koniem festiwalu może okazać się amerykańska formacja The Saxophones dowodzona przez niezwykle

muzykalne małżeństwo, dysponującego silnym i poruszającym głosem Alexiego Erenkova i perkusistkę Alison Alderdice. To gratka dla wszystkich miłośników pięknych melodii i retro brzmień z elementami folku, jazzu i alt. country. Najlepszą ich wizytówką jest nagranie "If You're On The Water", które osiągnęło milionowe wyświetlenia w serwisach streamingowych bez wsparcia wielkich wytwórni płytowych. Ten niezapomniany wieczór w OPO zakończy występ pięknej i utalentowanej Glorii de Oliveiry, berlińskiej piosenkarki i aktorki. Jej dream-popowe utwory przypominają klimatem dzieła Davida Lyncha, a w aktorskim CV na szczególną uwagę zasługują role w popularnym serialu "Babylon Berlin" i nagrodzonym na Berlinale filmie "Undine". Bezpłatne wejściówki na wszystkie wydarzenia można odebrać w klubokawiarni OPO przy ul. Krakowskiej 32. Ich ilość jest ograniczona.

Ciąg dalszy nastąpi

To nie koniec atrakcji. W dniach 16-17 listopada w OPO odbędzie się seria koncertów pod nazwą OPO Festival Showcase prezentująca najciekawsze zjawiska na polskiej scenie muzycznej, przede wszystkim debiutantów i twórców niszowych. A kolejna edycja OPO Festiwalu już niebawem, używając modowej nomenklatury, w sezonie wiosna/lato 2024.

Roman Szczepanek

Fot. Materiały promocyjne organizatora

OKINAWA SUSHI– czyli zdrowo, smacznie po japońsku!

Jeśli chcesz spróbować wyjątkowego w smaku, stworzonego z pasji sushi oraz innych japońskich dań bez wzmocniaczy smaku, skieruj się do otwartej 7 dni w tygodniu restauracji Okinawa przy ulicy Sosnkowskiego 6 w pawilonie SKAUT. Właścicielem restauracji jest Leszek Kryniewski, znany opolski wydawca muzyczny oraz miłośnik sauny.

– Prowadzenie restauracji japońskiej w Polsce chyba nie jest łatwe, a w Opolu znani i lubiani są Państwo już od kilku lat? Jak to się stało, że bez większej reklamy, z miejscówką z dala od centrum udało się to osiągnąć?

– Sushi z naszej Okinawy znane jest w Opolu od kilku lat. Pewna nieistniejąca już restauracja w każdy piątek oferowała je w przystępnej cenie jako Pakiet Sushi Office. Celem tego projektu było zachęcenie konsumenta do poszukania swojego smaku i przekonania się, że sushi może być dobre. Opole to stosunkowo duże miasto, a więc potencjalnych miłośników sushi statystycznie jest całkiem sporo. Trzeba ich było tylko przebudzić. Projekt się udał, a więc powstała OKINAWA.

– Udało się bez problemów i bez większych doświadczeń w gastronomii?

– Problemem każdej japońskiej restauracji w Polsce jest ograniczony dostęp do świeżych ryb. Po roku poszukiwań znaleźliśmy rzetelnych dostawców i współpracujemy z nimi do dzisiaj. W gastronomii nie miałem doświadczeń. Posiadałem jednak inne przydatne umiejętności, bazujące na 21 latach tak zwanego kręcenia sushi dla znajomych i klientów naszego wydawnictwa. Dużo w życiu podróżowałem i poznałem wiele kuchni. Uwielbiam kuchnię azjatycką, szczególnie tą, nie opartą na ostrości. Japońska, ze względu na smak umami, przypadła mi najbardziej do gustu. Mieszkając w Niemczech, miałem możliwość uczenia się jej arkanów bezpośrednio od Japończyków. To właśnie oni wszczęli mi dbałość o szczegóły i samodzielne poszukiwanie wyjątkowych, delikatnych smaków. Pokazali mi też, skąd brać smak umami, omijając glutaminian sodu. Tam przestrzeżono mnie również przed tym, że trzeba poświęcić na to wiele lat, aby znaleźć idealny smak ryżu do sushi.

– I udało się?

– Proszę przyjść i spróbować. Myślę, że opinie naszych gości zachęcą każdego do odwiedzenia naszego lokalu lub przynajmniej zamówienia sushi na wynos.

– Skąd nazwa restauracji Okinawa?

– Okinawa to część Japonii znana z wyjątkowej długości życia jej mieszkańców. Ci znani są z diety opartej na zdrowej żywności. Nazywamy się Okinawa, ponieważ oferujemy zdrowe, świeże jedzenie, świadomie rezygnując z konserwantów i glutaminianu sodu obecnych dzisiaj w większości azjatyckich potraw. Posiadamy wiele autorskich

przepisów, w których wszechobecny glutaminian zastępujemy m.in: długim gotowaniem, wywarami z glonów, warzyw i suszonych płatków ryb.

– Jaka jest najpopularniejsza rolka sushi w opolskiej Okinawie?

– Serca naszych gości podbiły dwie rolki z krewetką premium w tempurze. Flagowe rolki to Uramak i Fusion Mango rolka obłożony świeżym mango. Świadoma rezygnacja z gotowych krewetek typu torpedo przyniosła efekty. Nasi goście już od pierwszych dni mogli zasmakować w tym, jak dobra może być zawinięta w rolkę świeżo smażona krewetka w tempurze.

– Co poza sushi można u was zjeść?

– Autorskie ramen, zupy, miso, japońskie kimchi z mango, Nektar Okinawa Green, nazywany przez naszych gości lemoniadą bez wody oraz wyjątkowe desery to magnes przyciągający do Okinawy codziennie zarówno stałych, jak i nowych gości.

– Dla kogo przeznaczona jest wasza kuchnia?

– Japońska kuchnia, jak i sushi to kuchnia dla każdego. Mamy bardzo wielu gości, którzy jedzą u nas swoje pierwsze sushi. Dziwią się i pytają samych siebie dlaczego wcześniej do nas nie trafili. Inni, którzy próbowali sushi z marketu są zaskoczeni, że sushi może tak dobrze smakować.

– Czy są jakieś plany na przyszłość?

– Po dwóch latach musimy przeprowadzić się do większego lokalu, na całe szczęście ten znajduje się w tym samym pawilonie handlowym, czyli w SKAUCIE. Jest lepiej widoczny i dwa razy większy. Większa sala, większa kuchnia!

– Większa kuchnia i więcej potraw?

– Zdecydowanie tak, planujemy otwarcie już od

12:00, wprowadzimy porę lunch z promocjami, a w naszej karcie pojawią się długo oczekiwane makarony udon. Dodatkowo będzie więcej warsztatów sushi, na które w tym roku ustawiły się długie kolejki chętnych.

– Zdradzacie, jak robić sushi swoim klientom, czy to nie strzał w kolano?

– Szkolimy tak, aby każdy po kursie mógł zrobić sushi, które na co dzień serwujemy w naszej restauracji. Każdy kursant chce się pochwalić swoimi umiejętnościami i poszerza tym samo grono zwolenników tej potrawy. Czym lepiej mu wyjdzie, tym więcej ludzie będzie znało smak dobrego sushi. W ten sposób nawet ten, kto zraził się wcześniej do sushi z supermarketu, zacznie odwiedzać japońskie restauracje. W tym wypadku pracujemy na korzyść wszystkich opolskich restauratorów sushi.

– Chciałby Pan podzielić się z naszymi czytelnikami jakąś radą?

– Warto wiedzieć, że dobrze zrobione Sushi to z całą pewnością pyszna potrawa i nie koniecznie oparta na surowej rybie. Sushi to zarówno ryby surowe jak i grillowane, smażone, opiekane, wędzone, owoce morza oraz cała gama warzyw m.in: świeży ogórek, papryka, szczypiorek, sałaty, marchew, kiełki, marynowana tykwa, rzodkiew, grzyby, tofu, kiszony bambus, batat, cukinia, bakłażan, szparagi, dynia, serek philadelphia, kurczak, kaczka, wołowina, kawior, kraby, kalmary, ośmiornice i wiele innych składników, z których kreatywny sushi master może skomponować, indywidualnie, przepyszny i zdrową rolkę dla każdego.

Rozmowa Alicja Sajewicz
Zdjęcia archiwum prywatne

Historia ulicami pisana

Bronisław Koraszewski zapisał piękną kartę w historii Śląska i Opola. Przypomina o nim ulica przy opolskim Rynku, którą zna chyba każdy „tutejszy”.

Ojciec Gazety Opolskiej

Stało się to za namową adwokata warszawskiego Belzy, który przekonał Koraszewskiego do założenia w październiku 1890 roku polskiej gazety pod nazwą „Gazeta Opolska” (od września 1990 roku reaktywowana z inicjatywy Edwarda Pochronia). W zamierzeniach miało to być pismo broniące polskich robotników i pielęgnujące narodowe tradycje. Popularyzował w niej literaturę polską i podkreślał historyczne związki ziemi opolskiej z resztą kraju. Z chwilą założenia gazety Koraszewski stał się jednym z czołowych, i najbardziej zasłużonych, polskich działaczy Śląska przedplebiscytowego. Nasz bohater pochodził z rodziny ziemiańskiej, zasłużonej pomocą dla powstańców styczniowych.

Mentor, opiekun, założyciel

Oprócz powołania do życia „Gazety Opolskiej”, ukazującej się przez 33 lata, założył również Towarzystwo Polsko-Katolickie. Należało do niego około 250 osób. Propagowano w nim polską literaturę, uświadamiano narodowo Ślązaków, a sam Koraszewski prowadził pogadanki o kulturze polskiej. 15 lipca 1891 Koraszewski wraz z Towarzystwem zorganizowali pierwsze na Śląsku polskie przedstawienie teatralne. Założył także Towarzystwo Śpiewu „Lutnia”, Bank Ludowy w Opolu, Towarzystwo Górnośląskich Przemysłowców oraz Towarzystwo Pomocy Naukowej dla polskiej młodzieży. Stale utrzymywał też kontakty z organizacjami młodzieżowymi.

Franciszka Koraszewska z Czoków

Osobliwa jest historia jego poznania z przyszłą żoną. Franciszka Koraszewska z Czoków miała ta-

lent do robótek ręcznych. Wyszywała, haftowała, dziergała na drutach i robiła na szydelku. Zebrane oszczędności i zaciągnięte pożyczki umożliwiły jej przejęcie ok. 1897 r. pracowni robótek ręcznych w Opolu. Nabyła sklep, na którego szyldzie widniało zniekształcone w pisowni nazwisko „Czock”. Uwagę na błąd zwrócił jej właśnie Bronisław. Tak się poznali. Przyszła żona Koraszewskiego odszukała metrykę urodzenia ojca i przekonała się, że widnieje na niej nazwisko „Czok” i szybko zmieniła szyld sklepu wracając do polskiej pisowni swojego nazwiska. Zakochała się też w Koraszewskim.

Ślub, czyli kulturalne wydarzenie Opola

Ślub wzięli w kwietniu 1901 r. w Opolu. Był wydarzeniem kulturalnym i intelektualnym w mieście. Ceremonię zaślubin odprawiono w katedrze. Małżonkowie zamieszkali najpierw na Ostrówku, a potem przy ul. Odrzańskiej 6 (obecna Koraszewskiego), gdzie nabyli kamienicę, w której również mieściła się drukarnia i redakcja legendarnej „Gazety Opolskiej”. Doświadczenia biznesowe Franciszki przydały się, gdy przejęła prowadzenie formalności wydawnictwa męża. Założyła nawet przy wydawnictwie polską księgarnię, z której dochody często przeznaczała na spłatę grzywien nakładanych przez władze na jej męża.

Bywalec aresztów

Koraszewski wielokrotnie był aresztowany. Pierwszy raz jeszcze przed przybyciem do Opola zamknęło go prokuratura państwowa po tzw. procesie prasowym. Od 26 listopada 1888 do 6 marca 1889 przebywał w więzieniu w Bytomiu. Został uwolniony dzięki pomocy ks. Radziejewskiego, który wpłacił grzywnę. W latach 1898/1899 odbył ponownie karę więzienia (8 miesięcy). Powodem aresztowania stał się artykuł noworoczny, w którym władze dopatrzyły się obrazy pruskich ministrów, a także opowiadka alegoryczna pt. Kopciuszek śląski, zamieszczona w kalendarzu „Gazety Opolskiej”. Przed wybuchem I wojny światowej w 1914 roku, został osadzony w twier-

dzy wojskowej w Nysie, jako pierwszy spośród 40 działaczy polskich na Górnym Śląsku.

Przymusowy wyjazd bez szans powrotu...

4 maja 1920 roku jego dom, w którym mieściła się redakcja i drukarnia „Gazety Opolskiej” został zaatakowany przez bojówkę niemiecką. Dzięki trzeźwości umysłu żony, która w porę sprowadziła żołnierzy francuskich, Koraszewskiemu udało się uniknąć śmierci. Niestety zmuszony został zbiec ze Śląska do Wielkopolski. Jego tułaczka prowadziła przez Krotoszyn, Jarocin i Leszno. Mimo usilnych starań, nigdy nie wrócił do Opola. W 1923 roku Koraszewski przeniósł się do Katowic. Otrzymał tam posadę referenta prasowego w Dyrekcji Kolei Państwowych w Katowicach. Niedługo jednak cieszył się tym stanowiskiem. Bronisław Koraszewski zmarł 4 kwietnia 1924 roku. Imieniem i nazwiskiem Koraszewskiego nazwana jest jedna z najbliższych ulic przy opolskim Rynku oraz gliwicka ulica w okolicy radiostacji. Jest on też patronem Zespołu Szkół Zawodowych nr 4 w Opolu.

Dariusz Król

Zdjęcia: archiwum prywatne

W listopadzie dbamy o mężczyzn

Listopad to szczególny miesiąc w profilaktyce nowotworowej układu moczowo-płciowego. Miesiąc ten na całym świecie ogłoszono miesiącem solidarności z mężczyznami walczącymi z rakiem prostaty. Z tej okazji rozmawiamy z lek. specjalistą urologiem, Dominikiem Dziadkowiakiem.

– Panie Doktorze, czym zajmuje się urologia, dlaczego w większości trafiają do urologa mężczyźni?

– Urologia to bardzo szeroka dziedzina medycyny. W kręgu jej zainteresowań znajdują się schorzenia nowotworowe i nienowotworowe układu moczowego u kobiet oraz moczowo-płciowego u mężczyzn. Co więcej, urologia jest dziedziną wywodzącą się z chirurgii, a więc podstawą naszego działania jest leczenie zabiegowe. Zdecydowaną większość schorzeń w naszej codziennej praktyce to leczenie onkologiczne, oprócz wspomnianych nowotworów prostaty i jądra prowadzimy leczenie

raka nerki, moczowodu, pęcherza moczowego, cewki moczowej. Oprócz schorzeń onkologicznych leczymy chorych z zakażeniami układu moczowego, kamicą układu moczowego. Z uwagi na te schorzenia onkologiczne, większość naszych pacjentów to mężczyźni, ale nie zapominajmy, iż rak nerki, pęcherza, zakażenia, zwłaszcza nawrotowe infekcje układu moczowego, kamica układu moczowego czy nietrzymanie moczu dotyczą kobiet i tutaj również głównym lekarzem prowadzącym jest urolog.

– Kiedy należy zgłosić się do urologa i jakie są symptomy choroby?

– Największy problem w tym, iż nie ma żadnych objawów, zwłaszcza na wczesnym etapie. Nawet nowotwór z przerzutami może nie dawać typowych, kojarzonych z układem moczowym objawów, stąd tak ważna jest profilaktyka i regularne wykonywanie koniecznych badań oraz wizyty u urologa, aby wykryć chorobę na wczesnym etapie, kiedy możemy ją wyleczyć. Do każdego typu nowotworu dysponujemy innymi narzędziami. W przypadku raka jądra zachęcamy mężczyzn do przeprowadzania samobadania jąder regularnie raz w miesiącu. Każda zmiana konsystencji, wielkości jądra, wybadany guzek wymaga pilnej kontroli urologicznej. U mężczyzn po 45. roku życia zachęcamy do wykonania badania PSA (badanie z krwi).

Dodatkowo nieodłącznym elementem diagnostyki jest badanie per rectum (przez odbyt) i ocena obecności guza w obrębie prostaty. W razie wątpliwości posługujemy się badaniami dodatkowymi, takimi jak ultrasonografia, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny.

– Czy każdy przypadek zmiany nowotworowej w obrębie układu moczowego oznacza wyrok?

– Jak wspomniałem, im szybciej wykryjemy chorobę, tym większa szansa na całkowite wyleczenie. Obecnie dysponujemy i mamy dostęp do nowych technologii pozwalających na postawienie diagnozy we wczesnym etapie oraz zaplanowanie leczenia, które będzie dobrane indywidualnie u każdego chorego. Po postawieniu diagnozy wielokrotnie współpracujemy z onkologiem oraz radioterapeutą, aby dobrać leczenie najkorzystniejsze w zależności od stanu i stopnia zaawansowania choroby. W dzisiejszych czasach wynik badania

histopatologicznego stwierdzający chorobę nowotworową absolutnie nie jest wyrokiem, ale jeszcze raz powtórzę, aby móc działać skutecznie, musimy chorobę rozpoznać na wczesnym etapie.

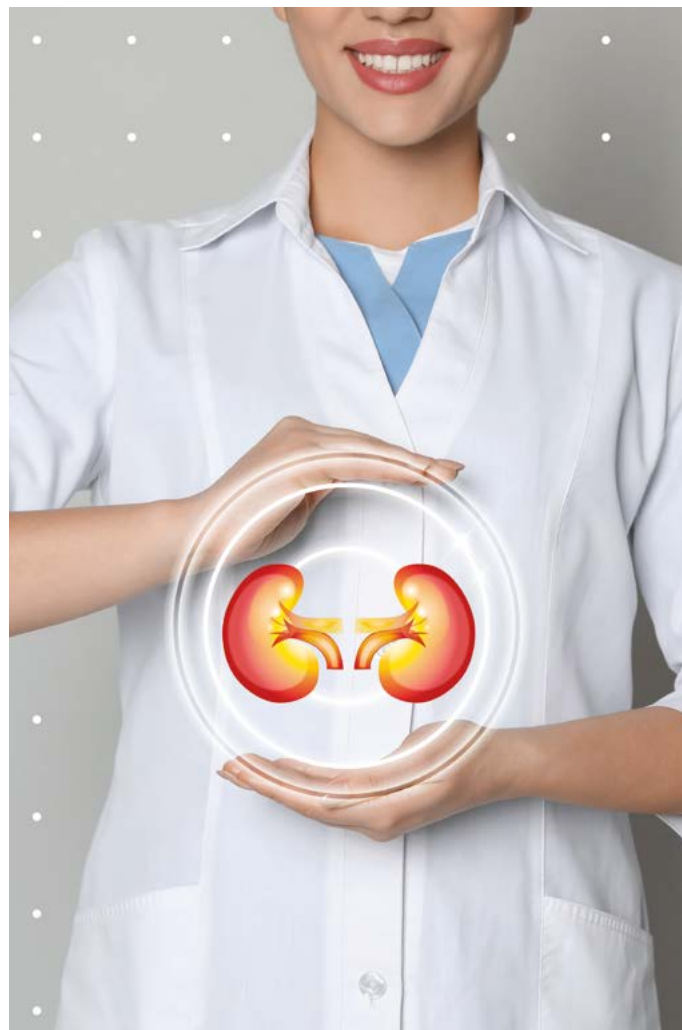
– Czy zdaniem Pana doktora takie akcje profilaktyczne jak ta listopadowa przynoszą skutek i zachęcają coraz młodszych mężczyzn do badań?

– Listopad jest szczególnym miesiącem dla każdego urologa, bo staramy się wyjść z poradni do pacjentów. Możecie Państwo nas spotkać w centrach handlowych, budynkach administracji publicznej, centrach miast. Naszym celem jest uświadamianie mężczyzn (ale i kobiet), jak ważna jest profilaktyka w dzisiejszych czasach. Statystyki bezwzględnie pokazują, iż najczęstszym nowotworem u mężczyzn do 40. roku życia w Europie jest guz jądra, natomiast w grupie wiekowej po 50. roku życia w Polsce dominuje rak prostaty. Oba te nowotwory są najczęściej diagnozowane i leczone przez urologów. Całe szczęście, nie tylko w listopadzie, zaobserwować można, iż coraz więcej osób zgłasza się na wizyty urologiczne nie mając żadnych objawów, aby sprawdzić swój stan zdrowia. Wielokrotnie żartują wtedy "że samochód na przegląd oddają co rok, a o sobie do tej pory zapominali".

– Od 2 listopada w Centrum Zdrowia w Opolu, w przychodni przy ul. Waryńskiego czynna będzie nowa poradnia urologiczna. Jakie badania można będzie wykonać na miejscu?

– Do dyspozycji pacjentów oddajemy gabinet z nowoczesnym aparatem USG, z możliwością przeprowadzenia kompleksowej diagnostyki zabiegowej, w tym bezbolesnej giętkiej cystoskopii oraz biopsji gruczołu krokowego (w przypadku podejrzenia raka prostaty). Prowadzona tu będzie diagnostyka pacjentów z zaburzeniami dolnych dróg moczowych poprzez wykonanie badania urodynamicznego. Dodatkowym atutem jest fakt, iż dysponujemy możliwością poprowadzenia pacjentów tak zwaną szybką ścieżką onkologiczną z zieloną kartą DİLO. Zapraszamy.

Rozmawiała: **Jolanta Kawecka**
Zdjęcia **Adobe Stock**

3.11 (piątek)

• „Królestwo” – pokazy specjalne trylogii Larsa von Triera
godz. 17:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: 40zł

• Międzynarodowe Festiwal Opolskie Zaduszki Jazzowe
godz. 18:00 Steve Carrington Quintet
godz. 19:45 Greg Lewis & Puma Band
Miejsce: Sala Kameralna NCPP
Wstęp: 80zł

• UKRAINA! Festiwal Filmowy
Film „Smak wolności”
godz. 18:00
Wstęp: w kasie 20 zł/15 zł; ekobilet 17 zł/15zł

• Wernisaż rysunków opolskiego środowiska ZPAP
godz. 18:00
Miejsce: Galeria MBP Zamostek
Wstęp wolny

• Film „Falcon Lake”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Wieczorne Bieganie na Bolko
godz. 18:30
Miejsce: Wyspa Bolko
Wstęp wolny

• OPO FESTIVAL 23/24
godz. 20:00
Miejsce: Kawiarnia społeczna OPO
Wstęp wolny

• Film „Silver Haze”; „Cięcie”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

4.11 (sobota)

• I Międzynarodowe Artystyczne Mistrzostwa Aerial Hoop CRAZY HOOP po Polsku 2023
godz. 9:00
Miejsce: Toyota Park

• Spektakl "Ja goryl, Ty człowiek"
godz. 11:30
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 27zł; Normalny 30zł; Grupowy 25zł

• Sobota z Mamą i Tatą
godz. 12:00
Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Sobotnie pogotowie twórcze: Pamięć i sztuka tworzenia
godz. 12:00
Miejsce: Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp: 20zł

• Aqua zumba
godz. 14:00
Miejsce: Basen letni „Błękitna fala”
Wstęp: bilet na basen

• Wszystkie nasze strachy/pokaz filmu i spotkanie z Danielem Rycharskim
godz. 16:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp wolny

• „Królestwo” – pokazy specjalne trylogii Larsa von Triera
godz. 17:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: 40zł

• Spektakl "Niekłóre ballady i jakies romanse Adama Mickiewicza"
godz. 17:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• UKRAINA! Festiwal Filmowy
Film „W Ukrainie”
godz. 18:00
Wstęp: w kasie 20 zł/15 zł; ekobilet 17 zł/15zł

• Spektakl "Los endemoniados / Biesy"
godz. 18:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: www.bilety.teatropole.pl

• Film „Falcon Lake”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Michał Bajor / No, a ja? Koncert promujący nową płytę
godz. 19:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: I strefa 130zł; II strefa 110zł

• Międzynarodowe Festiwal Opolskie Zaduszki Jazzowe
Włodzimierz Nahorny TRIO
godz.19:00
Miejsce: Sala Kameralna NCPP
Wstęp: 60zł

• OPO FESTIVAL 23/24
Robyn Hitchcock; Luke Haines; Jimmy Whispers
godz. 20:00
Miejsce: Kawiarnia społeczna OPO

• Film „Silver Haze”; „Cięcie”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

5.11 (niedziela)

• Wspólne rozpoczęcie nowego sezonu 2023/2024 z Morsy Opole Aktywni
godz. 12:00
Kąpielisko Bolko
Wstęp wolny

• „Królestwo” – pokazy specjalne trylogii Larsa von Triera
godz. 17:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: 40zł

• UKRAINA! Festiwal Filmowy
Film „Skąd Dokąd”
godz. 18:00
Wstęp: w kasie 20 zł/15 zł; ekobilet 17 zł/15zł

• Michał Bajor / No, a ja? Koncert promujący nową płytę
godz. 18:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: I strefa 130zł; II strefa 110zł

• Spektakl "Akompaniator"
godz. 18:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: ulgowy 35zł, normalny 54zł

• Film „Falcon Lake”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• „Kraina miniona”- zaduszki poetyckie
godz. 18:06
Miejsce: Teatr Ekostudio
Wstęp: Normalny 40zł; Ulgowy 30zł

• Nowa Fala Jazzu: USO 9001 X KLAWO
godz. 19:00
Miejsce: Sala Kameralna NCPP
Wstęp: 60zł

• OPO FESTIVAL 23/24
godz. 20:00
Miejsce: Kawiarnia społeczna OPO
Wstęp wolny

• Film „Silver Haze”; „Cięcie”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

6.11 (poniedziałek)

• 210 lat miejskiego cmentarza przy ul. Wrocławskiej w Opolu
godz. 16:30
Miejsce: Centrum Dialogu Obywatelskiego
Wstęp wolny

• Strefa DOBROstanu
godz. 17:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp: 15zł

• Spotkanie autorskie z Andrzejem Chwałbą
godz. 17:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Film „Falcon Lake”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Poszło – wernisaż ilustracji Patrycji Kostury
godz. 17:00
Miejsce: Fotogaleria MBP
Wstęp wolny

• UKRAINA! Festiwal Filmowy
Film „Luksemburg Luksemburg”
godz. 18:00
Wstęp: w kasie 20 zł/15 zł; ekobilet 17 zł/15zł

• Joga
godz. 19:00
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 20zł

• Film „Silver Haze”; „Cięcie”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

7.11 (wtorek)

• Spektakl "Niekłóre ballady i jakies romanse Adama Mickiewicza"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Spotkania muzyczne
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: 15zł

• Spektakl "Ja goryl, Ty człowiek"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 27zł; Normalny 30zł; Grupowy 25zł

• Spektakl "Los endemoniados / Biesy"
godz. 11:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 28-59zł

• Słucham – Czytam – Tworzę
godz. 17:15
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512270 685)

• Film „Falcon Lake”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Ryszardem Krynickim
godz. 18:00
Wstęp wolny

• UKRAINA! Festiwal Filmowy
Film „Nie znikniemy”
godz. 18:00
Wstęp: w kasie 20 zł/15 zł; ekobilet 17 zł/15zł

• Zajęcia z badmintona
godz. 19:45
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 35zł (zapisy)

• Film „Silver Haze”; „Cięcie”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

8.11 (środa)

• Spektakl "Niekłóre ballady i jakies romanse Adama Mickiewicza"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Spektakl "Ja goryl, Ty człowiek"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 27zł; Normalny 30zł; Grupowy 25zł

• Kolaż - warsztaty dla dorosłych
godz. 17:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp wolny

• Słucham – Czytam – Tworzę
godz. 17:15
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512 270 685)

• UKRAINA! Festiwal Filmowy
Film „DO YOU LOVE ME?”
godz. 18:00
Wstęp: w kasie 20 zł/15 zł; ekobilet 17 zł/15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania z Marcinem Świetlickim
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Film „Falcon Lake”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Spektakl "Historia miłosna"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 35-54zł

• Film „Silver Haze”; „Cięcie”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

9.11 (czwartek)

• Spektakl "Niektóre ballady i jakies romanse Adama Mickiewicza"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Spektakl "Ja goryl, Ty czlowiek"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 27zł; Normalny 30zł;
Grupowy 25zł

• Wykład „Jotes – II Rzeczpospolita w karykaturze”
godz. 17:00
Miejsce: Muzeum Uniwersytetu Opolskiego
Wstęp wolny

• Warsztaty tworzenia zinów
godz. 17:00
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny

• Muzyka w Galerii
godz. 17:00
Miejsce: Galeria WuBePe
Wstęp wolny

• Kultura Dostępna: film „Na Twoim miejscu”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Helios Solaris i Kino Helios Karolinka
Wstęp: 12,90

• Dni Litwy – "Wilno. Rodzinna historia smaków"
spotkanie z Ewą Wołkanowską
godz. 18:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Wykład „Historia galopem. Rzecz o kawalerii”
godz. 18:00
Miejsce: Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp wolny

• Film "Niezwycięża wędrownka Harolda Fry"
godz. 18:00 i 20:30
Miejsce: Kino Studio MDK
Wstęp: 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Mikołajem Łozińskim
godz. 18:00
Wstęp wolny

• UKRAINA! Festiwal Filmowy
Film „Kamień. Papier. Granat”
godz. 18:00
Wstęp: w kasie 20 zł/15 zł; ekobilet 17 zł/15zł

• Film „Falcon Lake”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

• Spektakl "Historia miłosna"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 35-54zł

• Zumba
godz. 19:00
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 20zł

• Zajęcia z badmintona
godz. 19:45
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 35zł (zapisy)

• Film „Silver Haze”; „Cięcie”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

10.11 (piątek)

• Spektakl "Ja goryl, Ty czlowiek"
godz. 9:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 27zł; Normalny 30zł;
Grupowy 25zł

• Spektakl "Niektóre ballady i jakies romanse Adama Mickiewicza"
godz. 9:30
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Spektakl "Ziemia obiecana"
godz. 11:00 i 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 28-59zł

• Film „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Mikołajem Grynbergiem
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Koncert: Nocny Kochanek + support: Inclusion, The Legacy
godz. 18:45
Miejsce: Sala Kameralna NCPP
Wstęp: 89zł przedsprzedaż / 99zł w dniu koncertu

• Wieczorne Bieganie na Bolko
godz. 18:30
Miejsce: Wyspa Bolko
Wstęp wolny

• Film „Delegacja”; „Kochanica Króla Jeanne du Barry”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

• OPO FESTIVAL 23/24
Franio Mucha; Kondukta
godz. 20:00
Miejsce: Kawiarnia społeczna OPO

11.11 (sobota)

• Oficjalne Otwarcie 17 Sezonu Morsowania
godz. 11:00
Miejsce: Kąpielisko Bolko
Wstęp wolny

• Sobota z Mamą i Tata
godz. 12:00
Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Aqua zumba
godz. 14:00
Miejsce: Basen letni „Błękitna fala”
Wstęp: bilet na basen

• Lewy Prosty Fight Night 4:
Historyczne Starcie – Polska vs Chorwacja
godz. 18:00
Miejsce: Mango Club Opole
Wstęp: 149zł

• Film „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

• Uroczysty koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości
godz. 18:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: Strefa I 50zł, 40zł, Strefa II 40zł, 33zł, Strefa III 30zł, 25zł

• Film „Delegacja”; „Kochanica Króla Jeanne du Barry”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

• OPO FESTIVAL 23/24
The Saxophones; Gloria de Oliveira
godz. 20:00
Miejsce: Kawiarnia społeczna OPO

12.11 (niedziela)

• Organy w samo południe
godz. 12:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: 20zł

• Oprowadzanie tematyczne: „Patriotyzm, czyli co?”
godz. 15:00
Miejsce: Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp wolny

• Spektakl "Historia miłosna"
godz. 16:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 35-54zł

• Film „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

• Spektakl "Ziemia obiecana"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 28-59zł

• Film „Delegacja”; „Kochanica Króla Jeanne du Barry”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

13.11 (poniedziałek)

• Strefa DOBROstanu
godz. 17:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp: 15zł

• Czytanie na dywanie
godz. 17:00
Miejsce: Filia nr 3 MBP
Wstęp wolny

• Spotkanie autorskie ze Zbigniewem Rokitą
godz. 17:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Film „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

• Joga
godz. 19:00
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 20zł

• Film „Delegacja”; „Kochanica Króla Jeanne du Barry”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

14.11 (wtorek)

• Salon Opolskiej Nauki TPO: "Pochować... Ludzka rzecz"
godz. 16:30
Miejsce: Centrum Aktywizacji Społecznej
Wstęp wolny

• Słucham – Czytam – Tworzę
godz. 17:15
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512 270 685)

• Bajki Anny Grzymały — działanie performatywne
godz. 18:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp wolny

• Dni Litwy - spotkanie z Nikodemem Szczygłowskim
godz. 18:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Film „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Miriam Synger
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Spektakl "Akompaniator"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: 54zł normalny, 35zł ulgowy

• Zajęcia z badmintona
godz. 19:45
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 35zł (zapisy)

• Film „Delegacja”; „Kochanica Króla Jeanne du Barry”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł,
ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł
ulgowy 15zł

KONKURS

Bilety na seanse w Kinie Helios trafią do 5 osób, które jako pierwsze odpowiedzą prawidłowo na pytanie:
Proszę podać datę polskiej premiery filmu „Napoleon” w reżyserii Ridleya Scott.

Poprawną odpowiedź wyślij na adres: promocja@um.opole.pl
Regulamin konkursu: www.opole.pl

15.11 (środa)

• Kolaż - warsztaty dla dorosłych
godz. 17:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp wolny

• Spotkanie autorskie z Piotrem Lipińskim
godz. 17:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Słucham – Czytam – Tworzę
godz. 17:15
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512 270 685)

• Film „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Kino Kobiet: "Uwierz w Mikołaja"
godz. 18:00
Miejsce: Kino Helios Solaris i Kino Helios Karolinka
Wstęp: www.facebook.com/KinoKobiet

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Anną Nasiłowską
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Przegląd filmów Wima Wendersa
Film „Alicja w miastach”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: 13zł

• Film „Delegacja”; „Kochanica Króla Jeanne du Barry”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

16.11 (czwartek)

• Spektakl "O mniejszych braciszkach Św. Franciszka"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 25zł ulgowy / 27zł normalny / 23zł grupowy

• Warsztaty tworzenia zinów
godz. 17:00
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny

• Film "Bestie"
godz. 18:00 i 20:30
Miejsce: Kino Studio MDK
Wstęp: 15zł

• Kultura Dostępna: film „Opiekun”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Helios Solaris i Kino Helios Karolinka
Wstęp: 12,90

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Maxem Cegielskim
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Film „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 28. Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny - Drum Fest
Koncert Animals & Friends
godz. 19:00
Miejsce: DomExpo
Wstęp: 100zł

• Zumba
godz. 19:00
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 20zł

• Zajęcia z badmintona
godz. 19:45
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 35zł (zapisy)

• Przegląd filmów Wima Wendersa
Film „Amerykański przyjaciel”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: 13zł

• Film „Delegacja”; „Kochanica Króla Jeanne du Barry”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

17.11 (piątek)

• Spektakl "O mniejszych braciszkach Św. Franciszka"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 25zł ulgowy / 27zł normalny / 23zł grupowy

• Spektakl "Psiakość. Musical o zwierzęcej miłości"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Wszelchnica Historyczno-Krajoznawcza dla Seniorów:
Bartosz MAŁŁEK - spotkanie z podróżnikiem
godz. 10:15
Miejsce: Dom Dziennego Pobytu "MALINKA"
Wstęp wolny

• Spektakl "Mistrz i Małgorzata"
godz. 11:00 i 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 42-59zł

• Warsztaty tworzenia domków dla jeży
godz. 17:00
Miejsce: Filia nr 4 MBP
Wstęp wolny (zapisy tel: 512 370 509)

• Film „Delegacja”; „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Aleksandrą Wojtaszek
godz. 18:00
Wstęp wolny

• O obrazie uczuć religijnych.
Wykład ks. Andrzeja Draguły
godz. 18:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp wolny

• Wieczorne Bieganie na Bolko
godz. 18:30
Miejsce: Wyspa Bolko
Wstęp wolny

• Koncert kameralny: Chryzantemy
godz. 19:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: normalny 50zł, ulgowy 40zł

• Spektakl "LEKCJA wg Ionesco"
godz. 19:07
Miejsce: Teatr Ekostudio
Wstęp: 40zł normalny; 30zł ulgowy

• Koncert: Rubens
godz. 20:00
Miejsce: Sala Kameralna NCPP
Wstęp: I pula 59zł, II pula 69zł

• Przegląd filmów Wima Wendersa
Film „Paryż”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: 13zł

• Film „Kochanica Króla Jeanne du Barry”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

18.11 (sobota)

• Dzień Otwarty Notariatu
godz. 10:00
Miejsce: Galeria MBP Zamostek
Wstęp wolny

• Dzień grania RPG
godz. 11:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Sobota z Mamą i Tatą
godz. 12:00
Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Sobotnie pogotowie twórcze: Nie taki wilk straszny, jak go malują
godz. 12:00
Miejsce: Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp: 20zł

• Aqua zumba
godz. 14:00
Miejsce: Basen letni „Błękitna fala”
Wstęp: bilet na basen

• Spektakl "Psiakość. Musical o zwierzęcej miłości"
godz. 16:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Spotkania z mangą i japońską popkulturą
Spotkanie z Aleksandrą Siemiradzką
godz. 16:00
Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Wernisaż wystawy „Janusz Lewandowski. Malarstwo”
godz. 17:00
Miejsce: Galeria Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp wolny

• Film „Delegacja”; „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Przegląd filmów Wima Wendersa
Film „Niebo nad Berlinem”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: 13zł

• Koncert: SARSA - jestem marta
godz. 20:00
Miejsce: Sala Kameralna NCPP
Wstęp: I pula 59zł, II pula 69zł

• Film „Kochanica Króla Jeanne du Barry”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

19.11 (niedziela)

• Proste historyjki o muzyce
godz. 10:30 i 12:30
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: Strefa I 37zł, Strefa II 31zł, Strefa III 25zł

• Spektakl "O mniejszych braciszkach Św. Franciszka"
godz. 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 25zł ulgowy / 27zł normalny / 23zł grupowy

• Dziecięce Encepcence - koncert: "Muzykowanie na dywanie"
"Jesienne barwy w muzyce"
godz. 15:00
Miejsce: Sala Kameralna NCPP
Wstęp: 25zł

• Muzeum na zielono: Naprawione/odnowione.
O renowacji mebli
godz. 15:00
Miejsce: Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp wolny

• Spektakl "Moralność Pani Dulskiej"
godz. 16:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 35-54zł

• 28. Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny - Drum Fest
Koncert MORIBAYA
godz. 18:00
Miejsce: Sala Koncertowa PSM Opole
Wstęp: 45zł

• Film „Delegacja”; „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Spektakl "Mistrz i Małgorzata"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 49-59zł

• Przegląd filmów Wima Wendersa
Film „Buena Vista Social Club”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: 13zł

• Film „Kochanica Króla Jeanne du Barry”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza

Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

20.11 (poniedziałek)

• Spotkanie autorskie z Agnieszką Szpiłą
godz. 17:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna

Wstęp wolny

• Strefa DOBROstanu
godz. 17:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp: 15zł

• Film „Delegacja”; „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Joga
godz. 19:00
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 20zł

• Film „Kochanica Króla Jeanne du Barry”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

21.11 (wtorek)

• Spektakl "O mniejszych braciszkach Św. Franciszka"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 25zł ulgowy / 27zł normalny / 23zł grupowy

• Spotkania muzyczne
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: 15zł

• Spektakl "Psiakość. Musical o zwierzęcej miłości"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Spotkanie autorskie z dr Olgą Kucharczyk
godz. 17:00
Miejsce: Muzeum Uniwersytetu Opolskiego
Wstęp wolny

• Słucham – Czytam – Tworzę
godz. 17:15
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512 270 685)

• Film „Delegacja”; „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Sabiną Jakubowską
godz. 18:00
Wstęp wolny

• 28. Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny - Drum Fest
Koncert RAY WILSON GROUP
godz. 19:00
Miejsce: CWK
Wstęp: 120zł/140zł

• Zajęcia z badmintonu
godz. 19:45
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 35zł (zapisy)

• Film „Kochanica Króla Jeanne du Barry”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

22.11 (środa)

• Spektakl "O mniejszych braciszkach Św. Franciszka"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 25zł ulgowy / 27zł normalny / 23zł grupowy

• Spektakl "Psiakość. Musical o zwierzęcej miłości"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Spektakl "Moralność Pani Dulskiej"
godz. 11:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 35-54zł

• Lekcja siedząca
godz. 11:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp: bilet do galerii

• Słucham – Czytam – Tworzę
godz. 17:15
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512 270 685)

• Film „Delegacja”; „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Małgorzatą Rejmer
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Spektakl "Pół na pół"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 35-54zł

• Lekcja GAGA /PEOPLE
godz. 19:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp: 15zł

• Film „Kochanica Króla Jeanne du Barry”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

23.11 (czwartek)

• Spektakl "O mniejszych braciszkach Św. Franciszka"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 25zł ulgowy / 27zł normalny / 23zł grupowy

• Spektakl "Psiakość. Musical o zwierzęcej miłości"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Warsztaty tworzenia zinnów
godz. 17:00
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny

• Spotkanie autorskie z Joanną Kuciel-Frydryszak
godz. 17:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Film „Delegacja”; „Siostrzeństwo Świętej Sauny”; „Osobliwości Sycylijskie”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Maciejem Robert
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Kultura Dostępna: film „Strzępy”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Helios Solaris i Kino Helios Karolinka
Wstęp: 12,90

• Wykład Sztuka i religia
godz. 18:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp wolny

• Film "Kochanica króla Jeanne du Barry"
godz. 18:00 i 20:30
Miejsce: Kino Studio MDK
Wstęp: 15zł

• Zumba
godz. 19:00
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 20zł

• Spektakl "Kuliści"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 23-35zł

• Zajęcia z badmintonu
godz. 19:45
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 35zł (zapisy)

• Koncert Kirszenbaum
godz. 20:00
Miejsce: Miejsce X
Wstęp: 30zł

• Film „Kochanica Króla Jeanne du Barry”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

24.11 (piątek)

• Spektakl "O mniejszych braciszkach Św. Franciszka"
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 25zł ulgowy / 27zł normalny / 23zł grupowy

• Spektakl "Psiakość. Musical o zwierzęcej miłości"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• Spektakl "Kuliści"
godz. 11:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 23-35zł

• Bal „Katarzynkowy” – noc wróżb i magii dla dzieci od 7 do 12 lat
godz. 17:00
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512 270 685)

• Pokaz filmów Dariny Alster oraz spotkanie z artystką
godz. 17:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp wolny

• Spotkanie z Marianem Buchowskim (jubileusz 80-lecia)
godz. 17:00
Miejsce: Wojewódzka Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Islandia: białe noce nad Vestmannaeyjar
godz. 18:00
Miejsce: Filia nr 4 MBP
Wstęp wolny

• Film „Chrzcziny”; „Skąd Dokąd”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Wieczorne Bieganie na Bolko
godz. 18:30
Miejsce: Wyspa Bolko
Wstęp wolny

• Koncert: Winyle Tour : Kobranocka, Róże Europy, Sztynwny Pal Azji
godz. 19:00
Miejsce: Sala Kameralna NCPP
Wstęp: przedsprzedaż 120zł, w dniu koncertu 130zł

• Koncert Brahms bez brody
godz. 19:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: Strefa I 50zł, 40zł, Strefa II 40zł, 33zł, Strefa III 30zł, 25zł

• 28. Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny - Drum Fest
Koncert STICK MEN
godz. 19:00
Miejsce: CWK
Wstęp: 120zł/100zł

• Spektakl "Cztery dobre powody by rzucić wszystko w cholerę"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 28-59zł

• Film „Wielki Wóz”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł
• Scena OPO: Wczasy

godz. 21:00
Miejsce: Kawiarnia społeczna OPO
Wstęp: 40zł

25.11 (sobota)

• Klub „Podróże Małego Odkrywczy”
godz. 11:00 i 13:30
Miejsce: Młodzieżowy Dom Kultury
Wstęp wolny (zapisy sekretariatu)

• Spektakl "O mniejszych braciach św. Franciszka"
godz. 11:00
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 25zł ulgowy / 27zł normalny / 23zł grupowy

• 40zł Artystyczna sobota dla dzieci i rodziców
godz. 11:00
Miejsce: Młodzieżowy Dom Kultury
Wstęp wolny (zapisy)

• Sobota z Mamą i Tata
godz. 12:00
Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Sobotnie pogotowie twórcze: Wróżby Andrzejkowe
godz. 12:00
Miejsce: Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp: 20zł

• Aqua zumba
godz. 14:00
Miejsce: Basen letni „Błękitna fala”
Wstęp: bilet na basen

• Spektakl "Pół na pół"
godz. 16:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 35-54zł

• Film „Chrzcziny”; „Skąd Dokąd”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Zespół Follow Dices – Promocja płyty „Czułość”
godz. 19:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: 45zł

• Spektakl "Cztery dobre powody by rzucić wszystko w cholerę"
godz. 19:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 28-59zł

• 28. Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny - Drum Fest
Koncert PURPENDICULAR
feat: IAN PAICE (DEEP PURPLE), TSA LMNKW
godz. 19:00
Miejsce: CWK
Wstęp: 120zł/140zł

• Film „Wielki Wóz”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

26.11 (niedziela)

• Spektakl "Psiakość. Musical o zwierzęcej miłości"
godz. 11:30
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: 27zł ulgowy / 30zł normalny / 25zł grupowy

• IV Edycja Alternatywnych Targów Ślubnych
godz. 12:00
Miejsce: DomExpo

• Spektakl "Cztery dobre powody by rzucić wszystko w cholerę"
godz. 18:00
Miejsce: Teatr Jana Kochanowskiego
Wstęp: od 28-59zł

• Film „Chrzcziny”; „Skąd Dokąd”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 28. Międzynarodowy Festiwal Perkusyjny - Drum Fest
Koncert VIVA SANTANA! feat. Leszek Cichoński, Jose Torres
godz. 18:00
Miejsce: CWK
Wstęp: 80zł/100zł

• Film „Wielki Wóz”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

27.11 (poniedziałek)

• Spektakl „Opowieść Wigilijna”
godz. 10:30
Miejsce: Studenckie Centrum Kultury
Wstęp: 40zł

• Strefa DOBROstanu
godz. 17:00
Miejsce: Galeria Sztuki Współczesnej
Wstęp: 15zł

• Czytanie na dywanie
godz. 17:00
Miejsce: Filia nr 3 MBP
Wstęp: wolny

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkania autorskie z Sławomirem Kuźnickim
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Film „Chrzcziny”; „Skąd Dokąd”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Joga
godz. 19:00
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 20zł

• Film „Wielki Wóz”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

28.11 (wtorek)

• Spotkania muzyczne
godz. 9:00 i 11:00
Miejsce: Filharmonia Opolska
Wstęp: 15zł

• Kamishibai
godz. 17:00
Miejsce: Miejska Biblioteka Publiczna
Wstęp wolny

• Słucham – Czytam – Tworzę
godz. 17:15
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512 270 685)

• Film „Chrzcziny”; „Skąd Dokąd”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• Zajęcia z badmintona
godz. 19:45
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 35zł (zapisy)

• Film „Wielki Wóz”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

29.11 (środa)

• Spektakl "Brzechwatorium"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 27zł; Normalny 30zł; Grupowy 25zł

• Spektakl "Niekończąca się historia"
godz. 9:30
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 30zł; Normalny 35zł; Grupowy 27zł

• Słucham – Czytam – Tworzę
godz. 17:15
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny (zapisy tel. 512 270 685)

• Film „Chrzcziny”; „Skąd Dokąd”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkanie z poetami ze Związku Literatów Polskich
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Film „Wielki Wóz”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

30.11 (czwartek)

• Spektakl "Brzechwatorium"
godz. 9:00 i 11:15
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 27zł; Normalny 30zł; Grupowy 25zł

• Spektakl "Niekończąca się historia"
godz. 9:30
Miejsce: Opolski Teatr Lalki i Aktora
Wstęp: Ulgowy 30zł; Normalny 35zł; Grupowy 27zł

• Warsztaty malarstwa akwarelowego: "Piękna jest sztuka malowania!"
godz. 16:00
Miejsce: Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp: 40zł

• Warsztaty tworzenia zinów
godz. 17:00
Miejsce: Oddział Dziecięco-Młodzieżowy MBP
Wstęp wolny

• Film „Chrzcziny”; „Skąd Dokąd”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

• 21 Opolska Jesień Literacka
Spotkanie autorskie z Andrzejem Muszyńskim
godz. 18:00
Wstęp wolny

• Kultura Dostępna: film „Ślub doskonały”
godz. 18:00
Miejsce: Kino Helios Solaris i Kino Helios Karolinka
Wstęp: 12,90zł

• Spotkanie filozoficzne
godz. 18:00
Miejsce: Muzeum Śląska Opolskiego
Wstęp wolny

• Film "Turkusowa suknia"
godz. 18:00 i 20:30
Miejsce: Kino Studio MDK
Wstęp: 15zł

• Zumba
godz. 19:00
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 20zł

• Zajęcia z badmintona
godz. 19:45
Miejsce: Toyota Park
Wstęp: 35zł (zapisy)

• Film „Wielki Wóz”; „DogMan”
godz. 20:00
Miejsce: Kino Meduza
Wstęp: online: normalny 17zł, ulgowy 15zł, w kasie: normalny 20zł ulgowy 15zł

WIĘCEJ WYDARZEŃ
ZNAJDZIESZ
W APLIKACJI

KLIK OPOLE

Informacje na temat oferty umieszczonej w wydawnictwie „Opole i kropka” pochodzą od organizatorów poszczególnych imprez. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za ich treść i ewentualne zmiany. Brak godziny rozpoczęcia imprezy oznacza, że nie została ona ustalona do czasu zamknięcia numeru. Informacje o imprezach zgłoszonych przez organizatorów po dacie zamknięcia numeru [15 każdego miesiąca] są umieszczane na bieżąco na stronie www.opole.pl

2023

11 listopada

Arkadiusz Wiśniewski
Prezydent Miasta Opola
zaprasza na

PIKNIK niepodległościowy

Opole, Rynek, godz. 14.00-18.00

W PROGRAMIE:

13.30

*Przejazd Marszałka
Józefa Piłsudskiego
powozem konnym ulicą
Koraszewskiego na opolski Rynek*

14.00

*Uroczysty polonez w wykonaniu
Zespołu Pieśni i Tańca OPOLE
z MDK w Opolu*

14.05

*Inauguracja Pikniku z udziałem
Arkadiusza Wiśniewskiego
Prezydenta Miasta Opola oraz
Łukasza Sowady Przewodniczącego
Rady Miasta Opola*

14.15

*Zespół Pieśni i Tańca OPOLE
w polskich tańcach narodowych*

14.30

*„Józef Piłsudski bez patosu
i wielkich słów” – etiuda
historyczna*

14.40

*„Międzypokoleniowo-
listopadowo”
• Szkoła Tańca FOCUS
• Dziecięcy Zespół Muzyczny
Sing&Play z MDK w Opolu*

15.30

*Koncert Orkiestry Dętej
z Białej ze wspólnym śpiewaniem
pieśni patriotycznych*

17.00

Koncert Zespołu KOMBII

- Fotobudka z patriotycznymi akcentami
- Barwy Niepodległej – warsztaty plastyczne dla najmłodszych prowadzone przez nauczycieli z MDK w Opolu, w tym wykonywanie biało-czerwonych wiatraczków, butonów, magnesów, orzełków z gliny, chorągiewek, malowanie buziek
- W trakcie imprezy rozdawane będą biało-czerwone chorągiewki oraz patriotyczne przypinki
- Rogale Marcińskie, kawa i herbata dla mieszkańców Opola
- „Nieugięte w marzeniach o polskim Śląsku” – wystawa plenerowa o kobietach spod znaku Rodła (ekspozycja dostępna do 26 listopada 2023 r.)